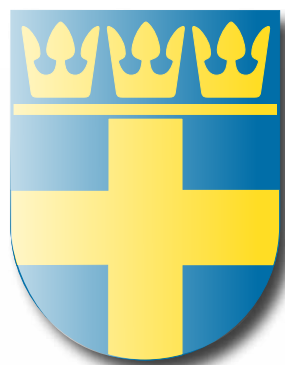

nr 2, 2017

FÖRSVAR UTBILDAREN

Beredskaps-
kontroller

**Pistol på
GU-F**

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Kommunikationschef, Per Klingvall

CHEFREDAKTÖR:
Kommunikationschef Per Klingvall
e-post: info@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSSSEKRETERARE:
Anna Karlsson

ANNONSCHEF:
Kontakta 08-587 742 00 eller
info@forsvarsutbildarna.se

OMSLAGSBILD:
Skytte på Sisjöns skjutfält under GU-F.
Foto: Per Lunqe

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

TELEFAX:
08-587 742 90

BANKGIRO:
700-9152

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING/TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 3/17 är den
24 april 2017. Nr 3 kommer ut den 22 juni 2017.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2017.

FÖRSVARSAUTBILDARVÄNNER

FÖR INTE SÅ LÄNGE SEDAN såg det riktigt bra ut. Den nyttillträdde presidenten Gorbatsjov hade fört in nya idéer och förnyat ledarskapet i Sovjetimperiets innersta krets. Vi började hoppas på något nytt.

Jeltsin tog vid efter att ha neutraliserat en uppblossande kontrakupp då det totalitära SSSR bröts upp, de baltiska länderna erfor sin frihet och Berlinmuren föll. Västs demokratiska värderingar hade segrat över ett repressivt kommuniststyrkt system.

Men i kölvattnet med att det kalla kriget töade bort sattes de säkerhetspolitiska och geopolitiska konstanterna på undantag. Förhoppningar in-teknades och försvarsneddragningar blev legio i kampen om prioriteringar i statsbudgeten.

Tydligast formulerat då försvarets påkallade behov reducerades till ett särintresse. Försvarsfrågorna stod lågt i kurs.

Putin tillträdde. Och först hände kanske inte så mycket även om Georgien-kriget borde ha fungerat som en väckarklocka – men...

Ryssland och de förändringar som skett i den säkerhetspolitiska miljön har varit snabba, för många överraskande och väldigt dramatiska. Rysslands folkrättsvidriga annektering av Krimhalvön och den pågående krigföringen i östra Ukraina har lett till en ny tydlig skiljelinje mellan öst och väst.

Vi ser en kraftigt ökande rysk militär närvaro i Östersjön och under förra året tillfördes två korvetter med kapacitet att bära kärnvapen. Nya ryska luftvärnssystem och markrobotar har också placerats ut i Kaliningrad med räckvidder strax söder om Mälardalen.

Även stridsflyget har ökat sina aktiviteter markant och i färskt minne, även om det skedde redan påsken 2013, finns den simulerade kärnvapenattacken mot mål på svenskt territorium.

Det börjar bli trångt på de internationella farvattnen och i luftrummet över Östersjön. Det ökar risken för missförstånd och incidenter.

Uttalanden från den nya presidentadministrationen i USA har rest flera frågetecken i den transatlantiska länken men också bidragit till att underblåsa förhållanden som leder till en ökad osäkerhet i synen på och inom EU respektive NATO. Flyktingströmmar rör sig in mot ett allt mer oenigt Europa och där vi åsett flera vidriga terrordåd. Den säkerhetsordning vi vant oss vid i Europa är under omprövning.

Vi Försvarsutbildare möter en delvis ny verklighet än den vi såg under jubileumsåret 2012 då Riksstämman antog en ny Verksamhetsidé. På nationell nivå återbyggs nu ett Totalförsvar med ett helt nytt Civilt försvar och Försvarsmakten krigsorganiserar i sin helhet med en personalförsörjning byggd på en återaktiverad värnplikt.

Mot bakgrund av omvärldsutvecklingen och uppdragsmyndigheternas utökade stödbehov ska vi fortsatt utveckla Försvarsutbildarna som frivillig försvarsorganisation – till stöd åt ett starkt totalförsvar och krisberedskap. I det här arbetet behöver vi fler aktiva medlemmar som uppbär avtal, funktionärer i styrelser, instruktörer och informatörer på utbildningar och som deltagare till våra aktiviteter – beställda av uppdragsmyndigheterna eller finansierade på egna medel. Att vara aktiv är också att välja medlemskap hos Försvarsutbildarna – det är ett konkret ställningstagande för nyttan av frivilligkrafter. Låt 2017 bli året då vi startade rekryteringsresan mot 30 000 medlemmar!

BENGT SANDSTRÖM, Generalsekreterare

DU ÄR EN VIKTIG DEL AV FOLKFÖRANKRINGEN!

I SAMBAND MED ATT vi jobbar med att revidera vår nya verksamhetsidé så har det tagits fram tre strategiska områden som vi ska arbeta inom för att vara en medlemsorganisation som stärker samhällets säkerhet. Den första är rekrytering, utbildning och avtal där vi i allt väsentligt arbetar för att uppfylla de uppdrag vi åtar oss för att stödja totalförsvaret och krisberedskapssystemet. Här ligger de tyngsta delarna i att rekrytera och utbilda till de

drygt 1 000 avtalen med Försvarsmakten och de drygt 320 avtal vi har med myndigheter och länsstyrelser inom krisberedskapssystemet.

Den andra är ungdomsverksamheten där vi stärker ungdomar genom att ge dem kunskap, gemenskap och utmaningar inom försvar och krisberedskap så att de i förlängningen kan få ett intresse för ett yrke eller helt enkelt bli medborgare som har kunskap om att ta hand om sig själva och samtidigt kan stödja andra. Ett bra exempel på detta är ju Fahed Kurshid som nyligen fick medalj för att ha räddat livet på en skottskadad person i Eskilstuna. Det gjorde han genom de kunskaper han fått i vår ungdomsverksamhet.

Det tredje området är folkförankring av totalförsvaret där vi bidrar med både kunskap och information till våra medlemmar och allmänheten. Vi gör det genom att bedriva en omfattande totalförsvarsinformationsverksamhet, genom aktiviteter riktade till våra medlemmar och andra inom totalförvarsområdet samt att stärka den enskilde

medborgarens säkerhet genom bland annat vår aktivitet, För din säkerhet!. Här finns den egentliga grunden till att vi är en frivillig försvarsorganisation med över 25 000 medlemmar. Även om man av olika skäl inte har tid att engagera sig i övrigt så kan man ändå vara med och göra stor nytta som en del av folkförankringen.

En av de saker inom området folkförankring som vi kommer att ägna oss åt den närmaste tiden är att vara med och aktivt bidra till MBS:s nationella krisbedskapsvecka som genomförs i mitten på maj. I samband med den veckan så kommer vi att ställa upp med informationsaktiviteten För din säkerhet! där vi upplyser allmänheten om hur man kan klara sig vid kriser. Vi kommer att göra det så långt våra drygt 40 aktiva informatörer räcker till.

Folkförankring är något av det viktigaste vi sysslar med och det är här som ni som medlemmar får möjlighet att manifestera ert stöd till totalförsvaret. Det gör ni genom att exempelvis sprida den kunskap ni får genom olika seminarier, försvarsinformationstillfällen och genom den här tidningen. Ni kan också göra det genom att delta i olika medlemsaktiviteter som era förbund och föreningar anordnar som exempelvis hjärt- lungräddning. Genom medlemsaktiviteterna kan ni också förkovra er i hur man blir källkritisk och lära er om hur information sprids på sociala nätverk. Det är kunskap som gör att ni kan hjälpa till att sprida fakta kring falska nyheter så att vi ökar vår förmåga att motstå exempelvis propaganda från andra.

Det finns inte alltid tid för att engagera sig genom avtal och annat som är tidskrävande men kom ihåg att genom ditt medlemskap är du en viktig del av folkförankringen av Totalförsvaret; du gör skillnad.

PER KLINGVALL, Kommunikationschef

Vi söker ny Utbildningsledare i region Mitt

Ulf Rogemar som idag är utbildningsledare kommer att sluta sin tjänst. Han har bestämt sig för att på heltid ta hand om sin lantbruksfastighet i Värmland. Ulf kommer att trappa ner arbetet som utbildningsledare succesivt under våren och sommaren för att avsluta tjänstgöringen efter genomförandet av Nijmegenmarschen.

Vi tackar Ulf för hans goda insatser och önskar honom stort lycka till med den nya sysselsättningen.

Rekryteringsprocessen av en efterträdare till Ulf Rogemar har påbörjats och annonsen finns publicerad på www.forsvarsutbildarna.se/ledigajobb

– Det är med blandade känslor som jag lämnar det dagliga samarbetet med Försvarsutbildarnas förbund, kollegorna på kansliet och i norr och syd. Till alla dessa vill jag framföra mitt varma tack för det stöd och vänliga bemötande jag fått under åren när vi gemensamt stöttat Försvarsmakten och MSB. Arbetet har varit varierande och jag har fått träffa så många engagerade människor som för mig visat styrkan i frivilliga och ideella åtaganden. För alla dessa människor känner jag en stor beundran, säger Ulf Rogemar.

– Jag skulle också vilja passa på att tacka Försvarsmaktens och det civila beredskapssystemets representanter för det förtroende och engagemang ni visat på i vårt samarbete, avslutar Ulf.

TEXT OCH FOTO: PER KLINGVALL

Tema krisberedskap

DEN SOM FÖRBERETT SIG på samhällskriser har större möjlighet att hjälpa andra när krisen inträffar. Det skriver MSB som på sin webbplats låter Christina Andersson berätta om myndighetens och kommunernas arbete för att höja medvetenheten om kriser.

– Det finns en grundprincip i vårt samhälle och den innebär att alla människor har ett ansvar för sitt eget liv och sin egendom, säger Christina Andersson.

Hur länge ska man klara sig?

– Tre dygn är ett minimum. Många har den möjligheten, även om de personliga kraven måste sänkas.

Det är 72 timmar.

– Poängen med 72-timmarsbudskapet är främst att få var och en att reflektera.

Under den kommande krisberedskapsveckan kommer frågor om hot och risker att diskuteras. Vad innebär de för vår vardag? Svåra störningar i samhället? Hur drabbar ett omfattande elavbrott vår kommun? Vad kan vi prioritera bort?

I Upplands Väsby finns plats i skyddsrummen

BEFINNER DU DIG i Upplands Väsby kommun är oddsen hyfsat höga att du får plats i ett skyddsrum. Men läget är sämre i många andra Stockholmskommuner. Regeringen har bestämt att nu ska befolkningsskyddet ses över.

Om kriget kommer är Upplands Väsby en relativt trygg kommun att befinna sig i. I vart fall om man ser till antalet skyddsrumspplatser och befolkningens storlek. Här finns det rum för 90 procent av befolkningen i 279 skyddsrum. Betydligt bättre ställt än i många andra Stockholmskommuner. Det skriver tidningen Mitt i.

Länge har inspektionsrundorna till skyddsrummen minskat och dessa blivit färre runt om i landet. Samtidigt har befolkningen växt i många kommuner.

Men regeringen har gett MSB i uppdrag att under 2017

göra en översyn av befolkningskyddet i händelse av krig.

– Det är flera delar i att se över förutsättningarna för ett modernt och framtida befolkningskydd. Skyddsrummen är en del av det, säger Svante Werger, kommunikationsdirektör på MSB, till Mitt i.

Hos Väsbyhem är de allra flesta skyddsrum i bruk som lägenhetsförråd. Så, kommer vi behöva ta skydd bland gamla loppismöbler och fotoalbum?

– Inom allmännyttan är det standard att skyddsrummen är inräknat som förrådsutrymme för de boende, säger Ulf Larsen, Väsbyhem.

Skulle vi klara att ta oss till skyddsrummen om kriget kom i dag?

– Då skulle vi inte ha en förberedd organisation för att hjälpa människor till skyddsrummen, utan skulle behöva improvisera. Det kan jag säga, säger Svante Werger.

Goda möjligheter för plats i Upplands Väsby. Foto: Per Lunqe

Övning för ökad vinterförmåga

I ÖVNINGEN VINTERSOL 17 deltar 1 200 soldater från sju förband.

Förutom möjligheten att öva brigadförmågan och att verka under vinterförhållanden, avslutas övningsperioden i ett övningsområde från Jokkmokk ner till Boden. Det skriver P4 Norrbotten.

Under slutskedet av övningen Vintersol deltar 1 200 personer från sju förband:

Norrbottens regemente, Artilleriregementet, Skaraborgs regemente, Markstridsskolan, Helikopterflottillen, Norrbottens flygflottilj och Försvarsmaktens logistik.

Avslutningen genomförs huvudsakligen på civil mark, vilket enligt Försvarsmakten ger en extra dimension, att öva strid i okänd omgivning med realistiska avstånd.

Övning under vinterförhållanden. Foto: Mats Carlsson / Försvarsmakten

Försvarsutskottet vill se över regional civil-militär samverkan

FÖRSVARsutskottet föreslår att riksdagen i ett tillkännagivande uppmanar regeringen att se över den regionala civil-militära samverkan.

Försvarsutskottet anser att det är viktigt att arbetet med att förbättra samverkan på den regionala planet fortsätter och intensifieras. Därför föreslår utskottet att riksdagen i ett tillkännagivande uppmanar regeringen att se över den

regionala civil-militära samverkan. Det handlar om en generell översyn av Försvarsmaktens stöd till samhället, en samlad översyn av samordningen av civila och militära krigsplaceringar och en översyn av de regionala stabernas funktioner och uppgifter så att de synkroniseras mot länsstyrelsernas. Det skriver utskottet på riksdagens webbplats.

Räddningstjänst och Försvarsmakten samverkar under övning i Luleå. Foto: Jimmy Croona / Combat Camera / Försvarsmakten

Frivilliga under flyktingkrisen

I EN UTREDNING om flyktingkrisen som inrikesminister Anders Ygeman tog emot 9 mars, framkommer att svenska myndigheter inte var förberedda på det stora antal, 163 000 flyktingar som sökte asyl i Sverige under 2015.

Frivilligheten var aktiv under krisen. I Försvarshögskolans och Crismarts studie "Frivilligresurser under flyktingsituationen", från februari 2017, visar det sig att 13 av 18 frivilliga försvarsorganisationer deltog.

Försvarsutbildarna och Civilförsvarsförbundet hade egna avtal med myndigheter som Migrationsverket. Övriga frivilliga försvarsorganisationer kanaliserades via FOS, Frivilliga försvarsorganisationernas samarbetskommitté.

Alla offentliga aktörer som intervjuats i studien har haft behov av tillfällig förstärkning. "Offentliga aktörer förefaller vara som mest nöjda när frivilliga har organiserat sig själva, lyckats lösa alla möjliga problem, och sett behov som de offentliga inte själva har kunnat förutse" skriver författaren till studien och uppskattar att Migrationsverket anställde 125 personer från frivilligorganisationerna och att de arbetade sammanlagt över 8 000 timmar.

Frivilligarbetet fungerade, och en av slutsatserna i studien är att de frivilliga försvarsorganisationerna upplevde att de i hög utsträckning kunde möta behoven, trots att de ofta var otydligt formulerade.

Frivilligarbete under flyktingkrisen. Foto: Tomislav Stjepic / Migrationsverket

Rysk informationskrigföring i teori och praktik

INFORMATIONSKRIGFÖRING har snabbt blivit en integrerad del av nutidens konflikter, vilket inte minst illustreras av kriget i Ukraina. I en ny FOI-rapport undersöks hur ryska militärteoretiker och officiella publikationer beskriver informationskrigföringens roll, och belyser detta med några praktikfall.

I den ryska synen på modern krigföring väger informationskrigföringen tungt. Det moderna, allt mer digitala medielandskapet och den snabba utvecklingen inom informations- och kommunikationsteknologierna har skapat en ny spelplan.

– I den ryska doktrinen är informationskrigföringen inte bara de ryska väpnande styrkornas ansvar. Tvärtom så anser ryska militärteoretiker att alla statens resurser ska samordnas för att påverka

motståndaren, konstaterar Ulrik Franke, forskare vid FOI och författare till rapporten, på myndighetens webbplats.

Enligt rysk doktrin och militärteori ska informationskrigföringen pågå kontinuerligt, såväl i fred som i krig. Ett exempel på en fredstida aktivitet är övningsmönstren för ryska militära flygplan. Aggressiv flygning kan sända budskap om rysk styrka, målmedvetenhet och militär förmåga.

– Det är också sålående hur politiserad informationskrigföringen blivit. I den ryska militärteoretiska debatten är numera regimen säkerhet det överordnade målet. I demokratier är regeringars popularitetssiffror ingen nationell säkerhetsfråga, men det är precis det vi nu ser hända i Ryssland, säger Ulrik Franke.

Övning: Försvar av hamnar på Gotland

Ing 2 övar på Gotland. Foto: Bezav Mahmod / Försvarsmakten

GÖTA ingengörsregemente Ing 2 från Eksjö har övat på Gotland tillsammans med Hemvärnet och 4:e sjöstridsflottiljen från Berga. Syftet var att öva beredskapen då det gäller att försvara gotländska hamnar mot en eventuell fiende.

– Vi har övat det vi kallar för fördröjande fältarbete i de här infallsportarna, säger Carl-Axel Blomdahl, bataljonschef vid Ing 2, till Sveriges Radio Gotland.

I strid på Gotland är hamnarna på ön viktiga.

– Den enklaste åtgärden är

att man spärrar hamnen. Det kan man göra bara genom att spärra inloppet med ett fartyg och så förklarar man att hamnen är stängd. Sen bygger man på med olika åtgärder som kan vara allt från miner- ingar på kajplan och miner- ingar i vattnet till att man slut- ligen spränger hamnen och tar sönder den så att den inte går att använda. Då är vi på den högsta nivån och då tar det flera månader eller år att återställa hamnen i det skick man vill ha den, säger Carl-Axel Blomdahl.

Konsten att bygga en 26-meters bro på 7 minuter

GENOM ATT SNABBT ta sig fram i terrängen och på kort tid lägga ut broar ska de sex brobandvagnarna som FMV har beställt bidra till de meka- niserade förbandens rörlighet.

Anders Salwén har lett brobandvagnsprojektet på FMV som gjorde en första beställ- ning av tre brobandvagnar under 2014. Den beställningen kompletterades sedan under 2016 med ytterligare tre vagnar. Brobandvagn 120 som den heter i Försvarsmakten bygger på produkter som finns på marknaden och som byggs ihop.

Exempelvis används chassin från stridsvagn 121 (Leopard 2 A4). Till detta chassi kommer tre broar till varje enhet, en 26-meters och två 14-meters. Den längre bron läggs ut på 7 minuter i terräng.

– Jag tycker vi har lyckats mycket bra. Tillsammans med den tyska leverantören KMW och representanter från För- svarsmakten har vi vidar- utvecklat brobandvagns- systemet på Leopard 2 till det

bästa som går att finna på marknaden, säger Anders Salwén på FMV:s webbplats.

Bland utmaningarna har integrering av det svenska ledningssystemet varit en del. Systemet är komplext och inte helt färdigutvecklat. Dessutom kräver det en hel del utrymme som normalt inte finns i Leoparderna.

Upphandlingen av broband- vagnarna kostar knappt 700 miljoner kronor. Då har delarna från stridsvagn 121 renoverats och uppgraderats till stridsvagn 122-nivå vilket bland annat innebär modifier- ing av motoraggregat och motorrumsventilation. I kost- naden ingår även teknisk doku- mentation, reservmateriel, specialverktyg och testutrust- ningar liksom utbildning av instruktörer och tekniker. Dess- utom anskaffar FMV två besät- ningssimulatorer för träning.

FMV kommer att leverera de första tre brobandvagnarna till Försvarsmakten under 2017.

Positivt i Skaraborg och på Kvarn

REGERINGENS BESLUT att återinföra allmän värnplikt välkomnas vid Skaraborgs regemente som har verksamhet och övningsfält i bland annat Kvarn.

– Vi är väldigt positiva till möjligheten att engagera en kategori ungdomar som komplement till de frivilliga rekryterna, säger Claes Evebring, stabschef på Skaraborgs regemente, till corren.se.

Skaraborgs regemente, som utbildar cirka 200 ungdomar om året, har dragits med tomma platser. Claes Evebring ser nu att antalet rekryter kan öka något i de olika förbanden, bland annat i Kvarn.

– I grunden kommer vi att ha samma struktur som vi har i dag. Det uppstår inga nya förband, däremot slipper vi tomma platser. Det skapar stabilitet och möjlighet till planering, säger Claes Evebring.

Försvaret får 500 miljoner extra

REGERINGEN och partierna bakom försvarsuppgörelsen är överens om att tillföra 500 extra miljoner kronor under 2017 till ökad militär förmåga och en förstärkt förmåga inom totalförsvaret. Det enskilt viktigaste under försvarsinriktningsperioden 2016-2020 är att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och att säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret, skriver regeringen på sin hemsida.

Att förstärka stridsgrupp Gotland med luftvärnsförmåga är en viktig del, ökad ambition i övningsverksamheten och förstärkt IT-säkerhet en annan.

– Det naturligtvis välkommet att Försvarsmakten har fått ett ekonomiskt tillskott och i ett första steg ges möjlighet att förstärka årets verksamhet. Det är också bra att resurser

tillförs totalförsvaret, säger ÖB Micael Bydén på Försvarsmaktens hemsida.

ÖB Micael Bydén: Vi saknar 6,5 miljarder. Foto: Nemo Stjernström / Försvarsmakten

Misstänkt kartläggning av personal på Länsstyrelsen i Jämtland

PERSONAL på länsstyrelsen i Jämtland har de senaste åren märkt en ökning av konstiga vänförfrågningar på sociala medier. Nu har Säpo kopplats in. Det uppger radio P4 Jämtland.

Anledningen till att Säpo kontaktats är att det finns misstankar om att det kan vara fråga om långsiktig kartläggning av personalen.

Det kan tyckas oskyldigt att bli vän med någon på sociala medier men långsiktigt kan syftet vara att kartlägga myndighetspersonal. Just i det här fallet var det personal vid enheten för krisberedskap. Det är också en av anledningarna att man upptäckte det,

då den personalen jobbar med frågor kring totalförsvaret och är medvetna i frågan.

– Vi har noterat det och känt att det är något vi behöver vara observanta på, säger Simon Keskitalo, säkerhetsskyddschef på Länsstyrelsen, till P4 Jämtland.

Att det var just personal vid enheten för krisberedskap som fick de konstiga vänförfrågningarna betyder inte att övrig personal inte har blivit utsatt för en ökning av samma typ av förfrågningar.

– De kanske inte har tänkt på det bara, säger Simon Keskitalo.

Regementschefen på Lv 6: Vi är redo

VÄRNPLIKTEN aktiveras och på Lv 6 i Halmstad är man redo.

– Vi har alla förutsättningar i världen att klara detta, säger regementschef Anders Svensson, till Sveriges radio P4 Halland.

Förbandet har behållit den infrastruktur som fanns tidigare och är berett att kunna ta emot 250 värnpliktiga rekryter för grundutbildning 2018.

– Och vi kan växa också, och

vi kan växa ganska ordentligt om vi pratar infrastruktur.

Halmstad garnison är oerhört lyckligt lottade. Vi har bra skjutfält, således bra övningsförutsättningar. Jag vill påstå att vi har alla förutsättningar för att klara detta, säger Anders Svensson.

En av utmaningarna är att Försvarsmakten har problem med rekryteringar av officerare i relation till hur många som

går i pension. Men Anders Svensson ser ljus på framtiden.

– I och med att man startar med den könsneutrala mönstringsplikten så kan vi också börja rekrytera framtidens duktiga yrkesofficerare, säger Anders Svensson.

Lv 6 kan ta emot nya soldater. Foto: Niklas Ehlén / Försvarsmakten

Finska försvaret tillförs 50 000 soldater

DET FINSKA FÖRSVARET stärks med 50 000 soldater och nya flygplan köps in. Det skriver Svenska Dagbladet. Förstärkningen sker med stor parlamentarisk enighet.

Nu erkänner försvarsminister Jussi Niinistö att det var ett misstag att dra ner den finska krigsorganisationen från 350 000 till 230 000 soldater. Efter det nya försvarsbeslutet kommer Finland att kunna ställa 280 000 soldater med vapen.

Den finska försvarsmakten

byggs också om. En nyhet är den välutrustade "spetsen" med trupp från alla försvarsgrenar. Men det är reserven som får merparten av soldaterna.

På materielsidan kommer Finland att köpa nya stridsflygplan som ska ersätta befintliga Hornet, ett inköp på 7-10 miljarder euro. Marinen önskar nya fartyg, kostnad 1,2 miljarder euro. Dessutom tillkommer ett rörligt anslag 55 miljoner euro per år för den förbättrade beredskapen.

Luftvärn till Gotland

Luftvärnskanonvagnar ska ingå i stridsgrupp Gotland. Foto: Stefan Bratt

EFTER försvarsuppgörelsen med 500 extra miljoner till försvaret får Försvarsmakten medel att tillföra luftvärnet på Gotland. Det handlar inte om ett robotsystem utan det

kanonluftvärnssystem som fortfarande finns kvar inom armén i form av Luftvärnskanonvagn 90 (lvkv). En av dessa plutoner från P4 i Skövde ska stationeras på Gotland.

Om kriget kommer 2.0

MSB HAR FÅTT regeringens uppdrag att höja svenskarnas

krisberedskap. Den folder som Styrelsen för psykologiskt försvar gav ut för 30 år sedan, Om kriget kommer, ska omarbetas och också ge information om krishantering. Det skriver Dagens industri.

I den nya foldern kommer information att ges om hur man kan förbereda sig inför en kris. Det kan vara ett strömvabrott, bortfall av mobiltelefoni och hur man klarar sig utan internet. Foldern kommer att innehålla praktiska tips.

Om kriget kommer, kommer ut i ny version. Foto: Lars Gyllenhaal

Flottiljerna planerar inför Aurora 17

SAMTLIGA FLYGFLOTTLJER är i full gång med att planera för sitt deltagande i höstens försvarsmaktsövning Aurora 17.

Flygvapnet eller flygstridskrafterna som finns inom försvarsgrenen, har under flera år genomfört en målinriktad verksamhet att bygga upp sin förmåga för nationellt försvar av Sverige.

Sedan 2010 har flygvapnet årligen genomfört en flygvapenövning där större delen av flygstridskrafternas förband har deltagit, med ett undantag 2011 då delar ur flygvapnet ingick i den skarpa insatsen i Libyen.

– Förmågan mot ställda mål och uppgifter har utvecklats mycket sedan 2010 och flygvapenövningarna har expanderat i sitt innehåll över tiden, säger Mats Gyllander som deltagit i alla flygvapenövningar

som informationschef, på Försvarsmaktens webbplats.

2014 skedde en samövning tillsammans med marina stridskrafter som då även inkluderade finska sjöstridskomponenter. 2015 genomfördes flygvapenövningen delvis tillsammans med Arméövning 15.

I den senaste genomförda flygvapenövningen i september 2016 skedde en omfattande spelad samverkan med både högre staber och övriga försvarsgrenar.

Skilnaden inför årets försvarsmaktsövning Aurora 17 är att nu kommer alla nivåer inom Försvarsmakten att övas fullskaligt. Istället för spelade staber och förband som i tidigare flygvapenövningar, kommer verkliga bemannade staber och krigsförband att öva tillsammans.

Flygvapnet laddar inför Aurora 17. Foto: Johan Lundahl / Combat Camera / Försvarsmakten

Totalförsvarsplaneringen tar form i norr

I BÖRJAN AV FEBRUARI bjöd staben för militärregion nord in representanter för Länsstyrelser, polisen samt regioner och landsting i de fyra nordliga länen till ett möte i Boden. Syftet var att initiera totalförsvarsplaneringen för 2017 och de inbjudna organisationerna slöt upp mangrant. Det skriver Försvarsmakten på sin webbplats.

Alla bevakningsansvariga myndigheter har fått i uppgift att prioritera stödet till Försvarsmakten. Med krisberedskapen som grund ska de civila myndigheterna arbeta för att samhället ska bli mer motståndskraftigt även mot väpnat angrepp, och säkerställa att det militära försvaret kan få stöd av övriga samhället vid höjd beredskap och ytterst vid krig.

Kennet Larsson ansvarar för samverkan med civila myndigheter på staben för militärregion nord och är den som bjudit in till mötet för myndigheterna i norr.

– Det som är viktigt med detta möte är att vi får en chans

att presentera hur vi tänker oss att bedriva försvarsplaneringen och en chans att ta in åsikter från våra civila samverkanspartners. Det är ju Försvarsmaktens försvarsplanering som ligger till grund för arbetet, men uppdraget att få ihop civilt och militärt försvar kan man bara lösa genom samverkan, säger Kennet Larsson på Försvarsmaktens webbplats.

Thomas Schäufele arbetar bland annat med samordning av krisberedskap vid polisen i region nord. Det är första mötet för honom och han tycker att han har fått en bra bild av vilka problem myndigheterna ställs inför framåt, som ska lösas genom samarbete.

– Det är viktigt att vi samverkar med Försvarsmakten och civila samhället när det gäller krisberedskap och det är bra att träffas i det här forumet och diskutera problem och frågeställningar. Nu tar jag med mig de här frågeställningarna hem och lyfter det till högre chefer inom polisen, säger Thomas Schäufele.

FRA: IT-angreppen mot Sverige allt mer avancerade

IT-ATTACKERNA mot Sverige ökar. I fjol skedde tiotusentals aktiviteter med skadlig kod mot Sverige – varje månad. Det framgår av den årsrapport som FRA, Försvarets radioanstalt, publicerade i slutet av februari.

Under året som gått har FRA sett hur flera länder runt Östersjön tillförts nya militära förmågor och gjort vad man kallar ”medvetna säkerhetspolitiska markeringar”. Det skriver Aftonbladet.

FRA övervakar också IT-angrepp mot Sverige, där utvecklingen anses vara minst lika bekymmersam.

Under en typisk månad under 2016 kunde FRA se tiotusentals aktiviteter med skadlig kod mot Sverige. Det handlar, enligt FRA, både om fullbordade angrepp och angreppsförsök. I vissa fall används också svenska datorer som ett mellansteg i attacker mot mål utanför vårt land.

ÖB pekar ut fördelar med ”traktatsbundna” försvarsförpliktelser

ÖB MICHAEL BYDÉN och Högkvarterets chef Dennis Gyllensporre pekar enligt Svenska Dagbladet i ett underlag till regeringen ut fördelarna med traktatsbundna försvarsförpliktelser.

– Nato är ett exempel på ett traktatsbundet multilateralt samarbete, säger konteramiral Jonas Haggren vid Högkvarteret, till tidningen.

Såväl statsminister Stefan Löfven som försvarsminister Peter Hultqvist har avvisat att samarbetet med Finland ska utvecklas till ett försvarsförbund, med traktatsbundna förpliktelser.

Regeringen står för en säkerhetspolitisk linje som inte omfattar medlemskap i försvarsallianser.

MSB om civilt Natosamarbete

MSB HAR ARBETAT fram ett underlag inför nästa försvarspolitiska inriktningsbeslut. I omvärldsfaktorer skriver MSB bland annat om Sveriges förhållande till den transatlantiska säkerhetsorganisationen Nato.

Sveriges partnerskaps-samarbete med Nato på det civila området, där MSB samordnar de svenska myndigheternas deltagande, fortsätter [...] att fyllas med innehåll av god relevans för krisberedskap och civilt försvar i Sverige.

Kunskapen om och förståelsen för det civila krisberedskapssamarbetet inom Nato och dess betydelse för Natos kollektiva förmåga har ökat avsevärt. Vid Natos toppmöte i Warszawa 2016 antog de allierades stats- och regeringschefer ett så kallat "resilience commitment", dvs. de gjorde

ett politiskt åtagande att stärka arbetet kring resiliens eller förmåga att återhämta sig efter en störning. Som ett led i detta arbete har Nato utvecklat sju grundläggande målsättningar ("baseline requirements") för det civila beredskapsarbetet och för stödet till de militära aktörerna för att kunna möta de aktuella hoten.

Målsättningarna omfattar sådana områden som även EU:s ordförandeskap lyft fram som utvecklingsområden inom EU. Utan civil expertis och civila strukturer (såsom kommunikation, transporter och livsmedelsförsörjning) kan Nato inte på ett effektivt och långsiktigt sätt verka. EU och Nato gjorde vid toppmötet även ett gemensamt uttalande om att stärka samarbetet mellan de två organisationerna.

Ökad brigadförmåga i armén

EN AV ARMÉNS viktigaste ledningsträningsövningar har genomförts på Ledningsstrids-skolan i Enköping. Under 10 dagar har 750 officerare, soldater och civilanställda bidragit till att öka brigadstabernas förmåga att leda underställda förband.

Arméns stabs- och sambandsövning, ASSÖ 17, genomfördes som en del av övningsserien under året och som grund låg samma scenario som kommer att användas i Försvarsmaktens övning Aurora 17. Fokus låg på att leda väpnad strid på marken och försvara Sveriges gränser.

Under ASSÖ 17 var det främst den 2:a brigadens stab som övades, och det övergripande målet var att befästa rutiner i ledning och stabstjänst.

– Målet för övningen är att

brigaden ska kunna avvärja luftlandsättning, och slå en på marken framryckande mekaniserad motståndare. De ska också kunna samordna logistik, sjukvård och underrättelseinhämtning i sitt område, säger överstelöjtnant Claes Sylvén, planeringsansvarig för ASSÖ 17, på Försvarsmaktens webbplats.

Brigadstab under övning.

Foto: Mats Carlsson / Försvarsmakten

Möjligheter för krisberedskap och totalförsvar

CRISMART på Försvarshögskolan tar i en ny rapport upp utvecklingen av totalförsvaret och framväxten av området samhällsskydd och beredskap. Rapporten ska ge en övergripande bild av hur det idag fungerar på lokal, regional och nationell nivå samt fungera som stöd för högskolestudenter och handläggare på myndigheter.

Rapporten Förutsättningar

för krisberedskap och totalförsvar i Sverige riktar sig till högskolestudenter, beslutsfattare och handläggare. Den har getts ut flera gånger tidigare men det är första gången som rapporten inkluderar en historisk tillbakablick över totalförsvarets utveckling och hur det ser ut idag.

– Syftet är att ge läsaren en förståelse för dagens kris-

beredskap och totalförsvar. För att få en uppfattning om varför vi befinner oss där vi är idag, är det viktigt att ha med sig en bild av historiska händelser, förändrade hotbilder och av de beslut och ickebeslut som fattats, säger Jenny Deschamps-Berger, chef för Crismarts analyssektion, på FHS webbplats.

Rapporten beskriver bland annat Sveriges politiska och

administrativa system, krisberedskap från lokal till nationell nivå, vad som händer i samhället vid höjd beredskap och den enskilda medborgarens roll. Viss lagstiftning, bildandet av nya myndigheter, skogsbranden i Västmanland 2014 och flyktingsituationen 2015 tas upp som exempel på viktiga händelser och förändringar som har påverkat förutsättningarna.

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

MEDLEMSAKTIVITET MED FAKE NEWS OCH RIKTIGA NYHETER I SKÖVDE

Anders Gummesson tillsammans med några intresserade deltagare. Foto: Lars Westerström

Sen ett år tillbaka erbjuder Försvarsutbildarna sina medlemmar särskilda medlemsaktiviteter som bekostas centralt. Det är förbunden som söker om medel och den här gången valde Skaraborg ett paket kopplat till media.

UNDER TVÅ OCH EN HALV TIMME berättade Criscoms ordförande Anders Gummesson om media, gamla dito och sociala. Det var ett välbesökt evenemang på Soldathemmet i Skövde, ett av många som genomförs i Skaraborg.

– Anders Gummesson berättade om hur vi ska förhålla oss till både traditionell media och media på nätet, främst sociala medier, säger Lars Westerström.

EN AV MÅNGA OLIKA AKTIVITETER

Kvällen med Anders Gummesson var en i raden av försvarsinformation där försvarsutbildare i Skaraborg lärde sig mer om ett ämne som inte bara angår frivilliga inom försvaret utan alla som konsumerar nyheter.

Vad är *fake news*? Och hur kan fejkade nyheter uppfattas som sanna nyheter, hur sprids de och varför? Det var frågor Anders Gummesson tog upp. Han kom också in på källkritik. Hur ska man förhålla sig till en nyhet och var kommer den ifrån? Under kvällen på Soldathemmet pratade också Anders Gummesson om hur man kan använda Facebook i sin marknadsföring. Det var något som skaraborgarna använt sig av för marknadsföringen av denna kväll.

LOCKA FOLK

– Vi gick ut på vår Facebooksida och berättade om den här kvällen.

Det visade sig vara en bra satsning, för av alla som kom, hade de flesta fått reda på kvällen genom Facebook-sidan.

– Vi köpte också en liten annons i SLA, Skaraborgs Läns Allehanda, det är en tryckt media. Och det är oklart om någon nappade på den.

Skaraborg är bra på att söka medel och ordna medlemsaktiviteter. Förra året genomförde de ett soldatprov och de är även väldigt aktiva när det gäller försvarsinformation.

TEXT: PER LUNQE

FAKTA:

Medlemsaktiviteterna riktar sig till Försvarsutbildarnas medlemmar.

De ska ge kunskap och information som bidrar till att stärka folkförankringen av totalförsvaret.

Kontakta ditt förbund om du har idéer på intressanta ämnen så får de gå vidare till kansliet.

Förra året genomfördes 24 aktiviteter som exempelvis Hjärt-Lungräddning, informationspåverkan och marschträning.

Trump undviker att kritisera Putin. Foto: Evan El-Amin / Shutterstock.com

OSÄKERHET I EUROPA: "VI MÅSTE BETALA MER"

Med president Donald Trump ökar osäkerheten i Europa. Men en sak är säker:
Vi måste betala mer för vår säkerhet. Det menar Katarina Tracz.

MED TVÅ MÅNADER AV TRUMPSTYRE i Vita huset och USA, vilka säkerhetspolitiska konsekvenser får det för Europa och Sverige? Vi pratade med Katarina Tracz som leder tankesmedjan Fri Värld. Hon är också associerad forskare vid the McCain Institute for International Leadership i Washington. Katarina Tracz är väl förtrogen med amerikansk utrikes- och säkerhetspolitik.

Det råder alltså osäkerhet i världen med Donald Trump som president?

– Ja. Och det beror mycket på vad han sa under kampanjen, där bröt han med en mängd klassiska amerikanska traditioner, säger Katarina Tracz.

Hon ser hur Donald Trump förordar, inte en isolationistisk, men "America first"-linje. Det här återspeglar hans syn på USA och USA:s allierade.

– Under kampanjen ifrågasatte han Nato och kallade alliansen obsolet, man får inte amerikanska försvarsgarantier om man inte betalar.

SKA VI VARA OROLIGA?

Har Donald Trump blivit mer moderat efter valsegern?

– Då är det kanske inte han utan vi har hört hans medarbetare, framför allt försvarsminister Mattis och vicepresident Penn som båda är tydliga med USA:s åtaganden gentemot Natos medlemsländer.

Ska Europa vara oroligt?

– USA har under en lång tid signalerat att man är trött på att européerna inte är beredda att betala för sitt försvar. Det är något som nu eskalerat med Donald Trump. Det här är ingen ny idé. Men för oss européer är det allvar, säger Katarina Tracz.

Oron är enligt Katarina Tracz en av aspekterna.

– Tröttheten över att européerna inte betalar mer hade funnits även utan Donald Trump. Det som är mest oroväckande i sammanhanget är att vi inte vet var han står. Han har ett oklart förhållande till utrikes- och säkerhetspolitiska vägval och strategier.

Den amerikanske presidentens medarbetare har gjort uttalanden om att USA stödjer sina allierade med världens största krigsmakt på spelplanen. För allierade i Europa är Rysslands potential viktig att förutsäga.

– Till Ryssland och Vladimir Putin har Donald Trump

ett minst sagt problematiskt förhållande. Trump har gång på gång avhållit sig ifrån att kritisera Putin, han har offentligt gullat med honom. Det här är en ledare han beundrar och han har relativiserat brott som Ryssland gör sig skyldigt till. Det skapar en betydligt större osäkerhet kring frågan, var står Donald Trump?

AFFÄRSUPPGÖRELSE

Ryssland vill ha den gamla världsordningen där stormakterna delar upp världen i intressesfärer. Skulle Trump ställa sig bakom den?

– Kanske, och det faktum att det råder osäkerhet kring det är tillräckligt allvarligt. Tidigare har det varit glasklart att USA inte står bakom en sådan världsordning utan att små länder har rätt till självbestämmande, säger Katarina Tracz.

Trump, affärsmannen?

– Han har ett affärsmässigt förhållande till politik. Han tänker i termer av transaktioner. Enligt en sådan världsuppfattning kan han göra en deal, en uppgörelse med en annan part, kanske med Ryssland och få något tillbaka och Ryssland får något. Vad Ryssland vill ha är uppenbart, ett nytt Jalta.

Men osäkerheten?

– Vi är osäkra på vad Donald Trump tänker i en rad säkerhetspolitiska frågor. Frågan är om han lyssnar på sina medarbetare?

Att USA:s president, många säger världens mäktigaste person, tycks vara oförutsägbar, att han kanske inte formulerat egna åsikter, hur ser du på det?

– Vissa menar att han har en tydlig strategi, att mycket av hans retorik är till för inrikes behov för att appellera till kärnväljarna, hit hör det populistiska och ifrågasättande av allianser. Samtidigt hävdas att han parallellt vill köra en pragmatisk linje i många frågor, säger Katarina Tracz.

GARDERINGAR

Står omvärlden inför ett nytt USA?

– Jag menar att hans beteende och flera av hans uttalanden, oavsett om de är gjorda av strategiska skäl eller av genuin övertygelse, är så allvarliga i sig att de utgör en game changer – det ändrar vårt förhållande till och vårt sätt att se på USA.

Osäkerheten och Trumps åsikter om Ryssland, vad får det för konsekvenser för västeuropeisk säkerhet?

– Den främsta konsekvensen är att vi nu har en mer osäker omvärld och oklarhet beträffande USA:s framtida agerande. Då blir det upp till länderna i Västeuropa att gardera sig.

Hur?

– Det finns olika sätt: Man kan hoppas på ett europeiskt försvar. Man kan hoppas på regionala samarbeten. Vi ser det redan nu. Man kan betala mer. Sverige kan överväga att gå med i Nato. I Nato finns då 27 andra medlemsländer förutom USA, säger Katarina Tracz.

Sverige, regeringen och försvarsminister Peter Hultqvist slöt avtal med Storbritannien förra våren om svenskt deltagande i den styrka Joint Expeditionary Force som Storbritannien leder?

– Det är en gardering från svensk sida och den behövs för Sverige har en oerhört prekär försvarssituation i dag.

EUROPEISKA UNIONEN

EU är ett fredsprojekt, kan det bli ett projekt som förebygger väpnade konflikter genom att ha militära muskler?

– EU har andra allvarliga problem. Det kommer flera viktiga val i Europa. Utgången blir avgörande för om EU kommer att existera som vi känner det nu. En EU-styrka är i nuläget inte ett reellt alternativ. Jag tror mer på regionala samarbeten.

Om vi i Sverige ska vara lite självkritiska, ska vi säga att vi är free riders?

– Det är inget felaktigt påstående bara för att Donald Trump säger det. Han var inte först med att säga det, dock är det mer allvar bakom nu. Som försvarsminister Mattis sa när han var i Europa, det är nu en politisk realitet att amerikaner inte kan bry sig mer om Europas försvar än vad européerna gör, säger Katarina Tracz.

Tar den svenska regeringen och riksdagen till sig det?

– Jag hoppas det, att höja vår egen försvarsförmåga är helt centralt.

Om Sveriges förhållande till USA försämrats ytterligare, vilka handlingsalternativ har regeringen?

– Regeringen har inte så många handlingsalternativ och säkerhetsläget är kraftigt försämrat. Det finns en konsensus om att vi måste stärka vår försvarsförmåga. Oavsett om vi gör det eller inte, så observeras det i Washington. Är vi inte beredda att ta ansvar för vårt försvar och bidra till vår egen säkerhet, vem ska göra det då? frågar Katarina Tracz.

TEXT: PER LUNQE

– Sverige måste betala mer för sitt försvar, säger Katarina Tracz, tankesmedjan Fri Värld. Foto: Fri Värld

STRIDSLEDNINGSSYSTEM BATALJON

I flera decennier har diskussion förts om vilket stridsledningssystem arméns bataljoner, främst de mekaniserade ska ha. Utvecklingen av ett system har pågått och nu, mer än 25 år från det att de första kravdokumenten togs fram är det dags att införa Stridsledningsstödsystem Bataljon (SLB), som nu bytt namn till BMS.

REDAN FÖRE DEN strategiska timeouten inleddes utvecklingsarbetet med att ta fram ett svenskt stridsledningssystem för bataljonsnivå och nedåt – Stridsledningssystem Bataljon (SLB).

– Utvecklingen av ledningsstödsystem för den strids-tekniska nivån har pågått länge. Jag och min kollega, kapten Ottersten har, via Krigsarkivet spårat kravdokument så långt tillbaka som till 1992, berättar Markstridsskolans projektledare, major Magnus Bender.

Till del finns redan en första version av SLB införd och används som ledningsstöd för stridsvagn 122 då det levererades under andra halvan av 90-talet.

DIGITALT OCH KARTBASERAT LEDNINGSSYSTEM

En av slutsatserna från försöken inför anskaffning av ny stridsvagn och stridsfordon 90 var att för att nyttja de nya fordonens, och därmed pansarförbandens, förmåga till verkan, rörlighet och dygnet runt-kapacitet behöver de ha ett digitalt, kartbaserat ledningsstöd. Arbetet skedde under namnet Projektgrupp Ledning Bataljon (PgLedBat). Projektet tog fram metodhandbok Ledning Bataljon.

Tillsammans med FMV och SAAB togs även en prototyp, FUM SLB, fram för att prova konceptet för bataljon och få fram krav på bataljonssystemet, SLB.

– Detta utvecklingsarbete överlevde trots att fokus skiftade till utvecklingen av ett nätverksbaserat försvar (NBF). För drygt tio år sedan skrevs kontrakt med SAAB om leverans av etapp ett vilken var avsedd för MekBat 90/122, berättar Magnus Bender.

Bläcket hade knappt torkat på kontraktet innan fokus flyttade till internationella insatser och utvecklingen av SLB ändrade inriktning till att enbart ta fram en programvara och en höghastighetsradio ihop med USA (Radio 460).

INTERNATIONELLT FOKUS

– Under åren 2009 och 2010 gjordes anpassningar av SLB till att vara anpassat för de förband och miljöer vi verkar i vid internationella insatser. Således lätta förband, modulärt sammansatta som ska verka på långa avstånd och ihop med andra nationer. Ett system som byggde på arvet i form av Ra180, Ra 1512, samt PC-DART för att ta några exempel, förklarar Magnus Bender.

Denna lösning driftsattes i samband med missionen FS 20 våren 2011. Systemet hade begränsade prestanda och nyttjades som fordonsföljningssystem, då det sände fordons position med ett antal minuters intervall för att bland annat staber skulle kunna följa enheter ute på uppdrag.

Efter hemkomst från Afghanistan fortsatte det påbörjade arbetet med systemet då det skulle ingå i uppsättandet av den nya förbandstypen – motoriserad Skyttebataljon. Ett förband som sattes upp vid 71:a mekaniserade bataljonen i Revinge.

STOMMEN I BATTLE GROUP 15

Materiel anskaffades samtidigt som stridsteknik och taktik utvecklades, förbandet rekryterades och påbörjade utbildning och träning då det kom att utgöra stommen i Nordic Battle Group 15 (NBG 15).

– Vid årsskiftet 2012/13 fick vi besked att SLB inte skulle bli färdigt för att kunna installeras i fordonen innan det var för sent för att hinna öva och träna tillräckligt inför beredskapsperioden. Under 2013 utvecklades försöksorganisationen som etablerats vid I 19 och Livgardet. All övningsmateriel monterades ur fordonen vid för 71:a, säger Peter Ottersten.

Framtiden för projektet SLB såg allt annat än ljus ut. Så kom nationellt försvar åter i fokus och talet om brigaden som arméns huvudförband blev tydligt samtidigt som stridsvagnskompanierna skulle återinföras i de mekaniserade bataljonerna och talet om att lägga ned stridsvagnsförmåga var som bortblåst.

BYTTE NAMN

– Synsätt från tidigare blev åter aktuella. Avseende typ av förband och därtill hörande ledningssystem slöts cirkeln för SLB som bytte namn till BMS, Battle Management System. Detta ska åter införas i förband samt vara en del av renoveringsprojektet för stridsvagn 122 och stridsfordon 90, förklarar Magnus Bender.

Under 2014 togs arbetet upp igen med nya BMS som i dag består av tre delprojekt; SLB, stridsledningsprogramvara med hårdvara och säkerhetslösning, KomNod, något förenklat nytt lokaltelefonisystem i plattformar samt radio460, mjukvaruradio framtagna speciellt utvecklad utifrån svenska krav.

Vä bild: BMS 2.0 är införd vid amfibiekåren. I dag har ett antal stridsbåt 90 försetts med stridsledningssystemet. Foto: Markstridsskolan, Försvarsmakten

Hö bild: Major Magnus Bender och kapten Peter Ottensten har ägnat många år att arbeta med utvecklingen av nytt ledningssystem. Foto: Stefan Bratt

Första förband att använda BMS 2.0 är andra amfibiebataljonen i Berga.

ARTILLERIBATALJON PÅ TUR

– Planering för införande av ny radio och nytt ledningssystem pågår. Det är ett rejält pussel vi läger där hänsyn tas till förbandens tillväxt och beredskap, övnings och

träningstrappor, stridsfordonsrenoveringen med mera. Kommande förband som ska få BMS 3.0 är 12:e motoriserade skyttebataljonen samt 91:a artilleribataljonen i Boden, avslöjar Magnus Bender.

TEXT: STEFAN BRATT

ARMÉN FÅR 40 GRANATKASTARVAGNAR

Efter flera decenniers väntan är det nu klart att de mekaniserade bataljonerna inom armén kommer att förses med 40 splitter-skyddade granatkastarvagnar.

NÄR NU ORDER är lagd står det klart att Försvarsmakten och FMV valt att satsa på det svenska alternativet med ett torn med två 120 mm eldrör monterade på ett stridsfordon 90-chassi.

Laddning sker från mynningarna manuellt inifrån tornet med en robust mekanisk laddningsmekanism. Mjölner riktas för hand och kan vridas plus minus 30 grader i sida. Eld kan avges i 45-80 graders elevation.

Ammunitionen förvaras huvudsakligen i tornryggsäcken som rymmer minst 40 granater. Besättningen består av fyra man; vagnchef, laddare/riktare, laddare samt förare.

– Projektet är i full gång och redan i början av februari genomförde vi första provskjutningen med gott resultat. Det gjordes med en skjutrigg, monterad på ett av de 40 chassier som skall vara bärare för den nya granatkastarpjäsen, berättar FMV:s projektledare, Lars Taraldsson.

Leveranserna av fordonen till Försvarsmakten inleds första kvartalet 2019 och ska vara avslutade före årsskiftet 2020.

TEXT: STEFAN BRATT

Det blev Hägglunds och BAE Systems Bofors som vann upphandlingen av nytt bataljonsartilleri i form av en granatkastarvagn med två eldrör på ett stridsfordon 90-chassi. Illustration: HB Utveckling

FAKTA:

Eldhastighet uthållig eld 10 granater per minut under 3 minuter

Tid för första fyra granater < 10 sek

Tid för omgruppering < 1 min

SVERIGES RÖST I SÄKERHETSRADET – "LIKA MYCKET VÄRD SOM ALLAS"

Margot Wallström under Sveriges ordförandeskap i Säkerhetsrådet och FN:s generalsekreterare António Guterres. Foto: Förenta Nationerna

Sverige är medlem i FN:s Säkerhetsrådet under 2017 och 2018 och stod för ordförandeskapet i januari. Ordförandeskapet innehas en månad i taget, roterande mellan rådets medlemmar. Sverige kommer att vara ordförande igen under juni månad 2018.

VAD ANSER REGERINGEN vara viktigast att sträva efter under denna tid?

– De frågor Sverige framförallt avser att driva i säkerhetsrådet är konfliktförebyggande och fredsbbyggande. Det innebär att Sverige kommer att verka för att säkerhetsrådet hindrar återfall i konflikt och hindrar nya konflikter från att bryta ut. Sverige avser också att sätta fokus på kopplingen mellan kvinnor, fred och säkerhet. Sverige anser att kvinnor och flickor fullt ut måste delta i freds- och säkerhetsarbetet, säger Sofia Karlberg, gruppchef på Utrikesdepartementets presstjänst.

JÄMSTÄLLDHET

Sverige fortsätter driva frågor som är viktiga både på hemmaplan och internationellt.

– Folkrätt, mänskliga rättigheter, jämställdhet och ett humanitärt perspektiv kommer att genomsyra Sveriges arbete i säkerhetsrådet – oavsett fråga. Sveriges målsättning är att vara en ansvarfull, professionell, förberedd, dialoginriktad och trovärdig rådsmedlem. Rådets agenda är Sveriges arbetsprogram. Sverige är en seriös, pålitlig och kunnig rådsmedlem som talar med och inte bara om andra länder. Detta är ett arbete som redan påbörjats under Sveriges ordförandeskap i januari.

Konfliktförebyggande åtgärder från FN? Vad skulle det betyda om FN satsar mer på konfliktförebyggande?

– Ett framgångsrikt arbete med konfliktförebyggande åtgärder hindrar återfall i konflikt och hindrar nya konflikter från att bryta ut. I bästa fall innebär det att befolkningen i instabila och oroliga regioner i världen besparas ett enormt mänskligt lidande.

Vilka reella möjligheter har Sverige att påverka besluten?

– Sverige har som alla andra medlemmar i rådet en röst som är lika mycket värd som övriga medlemmars. De permanenta länderna har stor makt med sin rätt att lägga in veto mot beslut i rådet. Men genom dialog och framgångsrik diplomati har Sverige goda chanser att påverka andra länder i rådet och jobba för enhälliga beslut i detta, säger Sofia Karlberg.

Flyktingkrisen, vad kan säkerhetsrådet göra? Är detta en fråga där Sverige kan bidra med sina erfarenheter?

– UNSC ansvarar för upprätthållande av fred och säkerhet och genom att förebygga konflikt och återfall i konflikt förhindrar man att människor behöver fly. Det är dock framförallt andra FN-organ såsom UNHCR och IOM som arbetar med flyktingkrisen och mottagande.

Sverige är en av FN:s största bidragsgivare, betyder det att Sverige borde besätta någon hög post?

– Det finns ingen relation mellan att besätta vissa poster och bidrag, men Sverige arbetar aktivt med att öka antalet svenskar i FN generellt och det gäller även på höga poster, säger Sofia Karlberg.

TEXT: PER LUNQE

FÖR DIN SÄKERHET! UNDER KRISBEREDSKAPSVECKAN

Krisberedskapsveckan kan bli en bra möjlighet för Försvarsutbildarnas förbund att visa hur beredskap ordnas.

MYNDIGHETEN FÖR SAMHÄLLSSKYDD och beredskap (MSB) har initierat en Krisberedskapsvecka 8-14 maj. Den ska höja medvetenheten om krisberedskap. Kommunerna ska stå för aktiviteter under veckan och förbunden inom Försvarsutbildarna har möjlighet att i samarbete med kommunerna genomföra För din säkerhet!.

– Det här är en jättebra möjlighet. Jag räknar med att ett tjugotal förbund ska göra detta, säger Anna Torndahl på Försvarsutbildarna.

MYCKET ATT GÖRA

I skrivande stund, i början av mars, har redan fem förbund bestämt sig för att under Krisberedskapsveckan dela med sig av kunskaper om hur man kan förbereda sig för ett elavbrott, om kommunikationerna slås ut, eller andra störningar i den service som vi är vana att få.

Anna Torndahl på Försvarsutbildarnas kansli var med på ett möte med MSB och 60 kommuner och 15 länsstyrelser där Krisberedskapsveckan diskuterades. För kommunerna finns mycket att göra under denna vecka. Det ger dem en möjlighet att stärka sina invånares krisberedskap. Mycket under veckan kommer att handla om lokala risker. Vad kan hända i min kommun och hur kan jag förbereda mig för att klara av en störning? Det är kommunerna som tar fram program för sin Krisberedskapsvecka och där kan Försvarsutbildarna erbjuda kommunerna För din säkerhet! som en aktivitet man genomför tillsammans.

STÄRKT BEREDSKAP

Budskapet under veckan kommer att bli: Vad skulle du göra om din vardag vänds upp och ner? Någon gång händer det. Frågan är bara när. MSB lägger fokus på dricksvatten, mat, värme och kommunikation. Genom att genomföra veckan vill MSB att kommunerna nå talespersoner, speciellt kvinnor, som ska sprida informationen vidare.

För MSB är detta ett av stegen i att genomföra ett regeringsuppdrag om stärkt krisberedskap. För Försvarsutbildarna och förbunden är det en bra möjlighet att fortsätta den civila satsningen. Och det är inte bara en chans att lära ut krisberedskap, det är också ett bra sätt att synas.

– Det är en aktivitet där vi kan visa vad vi kan om krisberedskap, om inte bara den enskildes säkerhet utan också om samhällets.

För din säkerhet! blir under Krisberedskapsveckan ett samarbetsprojekt mellan förbunden och kommunerna. För ett sådant evenemang finns nu en kortare version. Normalt tar För din säkerhet! en hel dag, för Krisberedskapsveckan finns ett paket som tar 2,5 timmar.

– Då hinner man med tre ämnen, krisberedskap, krisinformation och överlevnad, säger Anna Torndahl.

BRA FÖR OSS

Våra förbund börjar med att stämma av med de utbildade informatörerna i länet vilka dagar de kan delta under vecka 19 och sedan kontaktar förbundet kommunerna och erbjuder sig att vara en del av deras program under Krisberedskapsveckan.

– Det här är ett mycket bra tillfälle för oss att få kontakter med kommunansvariga och för att visa att vi breddat våra aktiviteter även till de enskilda medborgarna ute i kommunerna vilket gör att vi kan engagera fler i all vår verksamhet, säger Per Klingvall som är ansvarig för de civila uppdragen hos Försvarsutbildarna.

TEXT: PER LUNQE

Vad packar du i din krislåda? Foto: Per Klingvall

SJUKVÅRD PÅ VINDPINAD KURSGÅRD I SKÅNE

För ungdomarna som använder sportlovet i Skåne till Försvarsutbildarnas veckolånga kurser erbjuds allt från sjukvårdsutbildning till ledarskapsträning, inramat av den skånska vinden.

Flagghissning och avlämning inför en intensiv dag i Falsterbo.

Skademarkörer med inlevelse.

DET ÄR SPORTLOVSVECKA i Skåne, 103 ungdomar är på Falsterbo kursgård och vinterskola med Försvarsutbildarna i Skåne. Inte mycket vinter men ett vindpinat Falsterbo.

SKÅDESPELARE

Jag följer sjukvårdskursen, en av fyra kurser i Falsterbo denna vecka. Ungdomarna har inte gjort det här förut, så det är grunder. Det som övas på skjutfältet, vid brytpunkten mellan Öresund och Östersjön 10 minuters bilväg från kursgården, är transport av skadad, upprättande av sjukvårdsplats och vård av skadad.

I den röda matsalsbyggnadens lilla kök sminkar sig två elever. De är skademarkörer och skademarkörer hos Försvarsutbildarna brukar alltid vara skådespelartalanger. Det är en ögonglob som tryckts ut och det är ett rejält kötsår på ett lårben. Det är mycket blodsurrogat. Och det är inlevelse när de skadade transporteras i den gröna sjukvårdsbilen, en Mercedes Sprint.

FÖRSTÅELSE

Inne i matsalen är det ganska mörkt men solen strålar in från några fönster, en elev har låst upp och öppnat fönsterluckorna. Här är en förbandsplats upprättad. Det läggs förband och här ska ungdomarna gå igenom flödesschemat "ABCDE" som börjar med katastrofblödning och går vidare med fria luftvägar etc.

En av instruktörerna heter Håkan Wirén och han är civilt sjuksköterska på Karlskrona sjukhus akutavdelning. På fritiden har han en befattning i 471. Hv-bataljonen.

– Vi kan det här, säger han.

Och nu ska han och de andra instruktörerna ge grunderna för ungdomar i 15-årsåldern.

– Dom får en förståelse för hur sjukvården fungerar i hemvärnet, säger Håkan Wirén.

När tjejen med ögat kommer till matsalen har hon redan blivit lindad. Hon har inte bara ont utan är allmänt förvirrad. Ungdomarna som tar emot henne gör sitt bästa för att lugna henne. Skadan är dock så pass allvarlig att hon måste transporteras vidare till kirurgi.

När skadad nummer två bärs in på bår från Sprinten, får han snabbt förband runt såret på lårbenet. Sjukvårdarna jobbar snabbt och målmedvetet. Nästa gång de gör det här kommer de att ha lite mer erfarenhet.

– Vi ökar stresspåslaget och de ska kunna agera lugnt under stress, säger Håkan Wirén.

FEM KURSER

Jag träffar skolchefen Jerker Andersson på kursgårdens expedition. Han berättar om vinterkursen och ungdomsverksamheten i Skåne.

Det är fem kurser den här veckan, baskursen, fördjupningskursen, sjukvårdskursen, ledarskapskursen

FAKTA OM VÅR UNGDOMSVERKSAMHET:

Försvarsutbildarna bedriver verksamhet för ungdomar mellan 15-20 år i syfte att ge dem kunskap, utmaningar och att utveckla sig själva inom försvar och krisberedskap.

Ungdomarna finns över hela landet och är organiserade i 41 ungdomsavdelningar.

2016 genomförde våra 2 500 ungdomar drygt 28 600 utbildningsdagar på lokal/regional nivå och 10 centrala veckokurser med drygt 400 ungdomar.

Eleverna agerar snabbt under sjukvårdsmoment.

och instruktörskursen med totalt 103 ungdomar. Alla kommer från Skåne utom en från Stockholm.

– Vi jobbar med Skånemodellen, säger Jerker Andersson.

Den började han och Försvarsutbildarna med för sex år sedan när det visade sig att få ungdomar var med hela vägen tills de fyllt 20.

– Vi gick in för tjänstegrenskurser eller funktionskurser.

I stället för att satsa på att alla ungdomar skulle bli ledare, så erbjöds praktiska kunskaper. Det är CBRN, sjukvård, samband och mycket mer. Det tycks fungera.

– Nu stannar dom.

KAMRATMARSCH FINAL

Finalen var kamratmarschen där ledarskapskursen höll i stationer på vägen till skjutfältet och där sjukvårdskursen plåstrade fötter och där instruktörseleverna var med och planerade.

Kursen avslutades med en afton på kursgårdens matsal med vita dukar, trerätters middag, med en elev som toastmaster och utsikt över ett Öresund som det ska vara en skånsk vinter med frisk blåst.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

FÖRSTA GÅNGEN PÅ SKIDOR I ÅNN

Camp Ånn var bas för fyra sportlovsveckor i rad. Försvarsutbildaren var med på den första och såg Göteborgsungdom bekanta sig med tolklinan.

DET VAR FÖR HÄLFTEN av eleverna första gången i Ånn och de såg till att lära sig så mycket som möjligt om vintertjänst. De "nya" eleverna sov i tält en natt ute i terrängen och de mer erfarna byggde snöbivacker, quinzees.

Jag går rakt in i ett pass där instruktören Emilie Broo lär ut hur man använder en pulka.

– Bra, då har vi all utrustning. Emilie pekar på den pulka som ligger framför henne vid vård- och övningshallen inte långt från kursgården. Framför henne står också elever som aldrig känt på eller dragit en pulka.

Hon fortsätter:

– Vid sidorna sitter flärpar som vi viker in och därefter snurrar vi. Repet här kör man diagonalt.

PRYDLIG KOLONN

Eleverna känner på sina pulkor.

– Nu vänder vi på dom. Det är inte träskenor under. Det betyder att vi inte behöver valla.

Snart har eleverna, två och två, lastat sina ryggsäckar i pulkorna. De är fastspända vid skalmarna och i en prydlig kolonn skidar de ner genom elljusspåret i skogen och till fältet. Där drar dom pulkor, det är första gången inte bara med pulka utan även på skidor för några.

Skolchef denna vecka är Johnny Olofsson. Han har samlat ett erfaret befälslag och också nya instruktörer. Varje kväll kvart i fem samlas de och då går de igenom saker som dykt upp.

– Varvet runt, säger Johnny. Pulkdragning?

– Den gick bra, säger Emilie.

– Skidtekniken?

ÖVNINGSPLANEN

Också skidtekniken gick bra. Leif Eriksson som är kurschef tar upp en fråga för instruktörerna.

– Om det ser ut att dra ut på ett pass måste ni bryta. Annars förskjuts hela programmet, säger han.

Johnny fortsätter och vänder sig mot överlevnadsinstruktören Håkan Stegerling.

– I morgon går ni iväg Håkan. Hur ser det ut med övningsplanen?

Den finns.

– Ni går sommarleden upp?

Det kommer dom att göra. Specialkost reds ut. Allergiker ska också kunna äta i skogen. En tjej på vinterkursen har fått feber och ska åka hem. Biljett ordnar adjutanten Sven Arntzén.

Sportlovsvecka i Ånn med Göteborgs ungdom, eleverna höll sig på lederna, hade lektion med Leif Eriksson om vinterförläggning, lärde sig använda jägarköket under ledning av Michael Date, höll sig på tolklinan och mycket mer.

ALTERNATIV?

Efter middag håller Leif Eriksson teorilektion om kallt väder och förläggning i fält vintertid. Kyleffekten sitter snart hos eleverna. På morgonen var det minus 16 grader i Ånn och då behöver man bara tolka i 30 km i timmen för att effekten ska bli minus 34 grader. Ansikte och händer ska skyddas.

- Förläggning vinter, vilka alternativ har vi? frågar Leif och blickar ut över nästan 30 elever som är här för att lära, det märks, de är uppmärksamma.
- Tält 12, tält 20, säger en.
- Fördel? frågar Leif.
- Kan elda.
- Flera?
- Snöbivack.
- Fördel, behöver inte värmas.

Lektionen fortsätter och efter en knapp timme bryter eleverna för enskild verksamhet. Morgonen därpå visar instruktören Mikael Date hur man använder jägarköket.

- Är det någon som inte sett det? frågar han sina elever.

Alla har sett det. Nu ska de tända köket med sprit 35 i kyla. Locket, grepen, kastrullerna, brännaren, alla delar går Mikael igenom och det märks att han är duktig på att lära ut. En enkel anordning, ett kök med få delar, och det blir ett meningsfullt pass på den snöröjda planen vid vårdhallen.

En av eleverna som sätter fart på sprit 35 är Samuel Vahterra från Gnosjö. Han är 18 år och med både i Halmstads Flygvapenfrivilliga och Reppe Hemvärnsungdom. Efter sommarkursen här i Ånn ville han också prova på vinter. På gymnasiet pluggar han till racingmekaniker och i hemvärnet är han signalist. Ett

jägarkök är en enkel match för honom. Han trivs bra i Ånn och på campen.

NYA MÅL

Kursgården har utvecklats sedan 2008. Då blev driften mer affärsmässig. Ett aktiebolag bildades och det underlättade vid upphandling för myndigheter som vill förlägga kurser och konferenser i Ånn. Kursgården fick 2013 nya mål samtidigt som Andreas Edholm anställdes som VD.

- Omsättningen har ökat med 20 procent om året. Försvarsutbildarna lägger fler kurser här och också Försvarsmakten. Civila myndigheter kommer, säger Håkan Staaf som är styrelseordförande för Camp Ånn.

Vilka konkurrerar ni med?

- På den privata sidan, de som inte behöver pulsen i Åre.

Ett viktigt mål som Camp Ånn nått är att verksamheten nu inte går med förlust och kursdeltagare kommer tillbaka.

- Många som varit här på kurs med Försvarsutbildarna känner till kursgården. Nu vet de också att de kan komma hit på egen hand, säger Håkan Staaf.

På den frusna myren, men tjälen är inte tjock, och det har nu blivit plusgrader, ska 15 elever öva skidtolkning. Leif Eriksson drar ut skarvlinan och två tolklinor bakom bandvagnen. Han förklarar hur man gör när man står på linan. Vad tolkvarnaren gör och vilka tecken som ges. 15 elever ställer sig med stavarna i halvslag på linan. Den mest erfarne längst fram. Ekipaget drar iväg. Varv efter varv.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

VÄRNPLIKTEN SKA KOMPLETTERA REKRYTERINGEN

Dags för 13 000 ungdomar att mönstra. Nu har regeringen beslutat att väcka värnplikten till liv.

REGERINGEN HAR FATTAT BESLUTET om att aktivera värnplikten. 13 000 ungdomar, pojkar och flickor födda 1999 och 2000 ska mönstra i år. 4 000 kommer att genomföra värnpliktsutbildning 2018 och 2019.

Inryckning redan nästa år för 4 000 ungdomar ur en årskull på 100 000. Sveriges samtliga 18-åringar ska ha fyllt i Rekryteringsmyndighetens frågeformulär. Svaren ligger till grund för vilka som kallas till mönstring. De som är lämpliga och visar störst motivation går vidare till mönstringen från 1 juli i år.

Vi har frågat Annika Nordgren Christensen som utredde personalförsörjningen åt regeringen vad beslutet innebär.

– Att utbilda 4 000 individer om året de närmaste åren är i enlighet med Försvarsmaktens plan och nuvarande ekonomi. Skillnaden är att vi nu kan vara säkra på att det verkligen kommer in 4 000 personer till militär grundutbildning och att den oavsett hur frivillig man är innan kommer att genomföras med plikt, säger Annika Nordgren Christensen.

Vad betyder det?

– Det blir mer förutsägbart för Försvarsmakten när man till exempel inte kan lämna på dagen efter halva utbildningen. Detta kommer att öka försvarsförmågan eftersom vi behöver fulltaliga och övade förband.

ROBUST PERSONALRESERV

Hur långt räcker 4 000 värnpliktiga?

– Det är en mycket smal rekryteringsbas till alla Försvarsmaktens yrken, inklusive officersutbildningen, men det är i enlighet med vad Försvarsmakten anser sig behöva för den befintliga krigsorganisationen.

Jägarsoldater rycker in i Arvidsjaur under plikt. Nu är plikten tillbaka och 13 000 män och kvinnor ska mönstra i år. Foto: Mats Carlsson / Försvarsmakten

PERSONALRESERVEN

– Om man vill ha en robust personalreserv, vilket jag tycker, behöver volymen upp. Men för detta krävs omställningstid och mer pengar, annars påverkas den operativa effekten menligt i närtid, säger Annika Nordgren Christensen.

Det handlar inte om allmän värnplikt, betyder det att försvarsminister Peter Hultqvists förhoppning om att "intresse, motivation och vilja" är en grundbult i rekryteringen. Ökar det sannolikheten för att motivationen bland pliktuttagna idag ska vara större än tidigare, innan värnplikten lades vilande?

– Min utredning föreslår ett incitamentsystem och att den dagersättning och utbildningspremie som existerar idag i den frivilliga utbildningen, ska vara kvar i pliktssystemet. Således gäller det att inte försämrade villkor bara för att man nu kommer att ha en plikt i grunden. Så länge vi har ett anställt försvar är det helt nödvändigt att arbeta med motivation, då de kvinnor och män som genomgår grundutbildning med värnplikt naturligtvis helst ska teckna ett kontrakt med Försvarsmakten som GSS (gruppbefäl, soldat och sjöman), med hemvärnet eller söka sig till officersyrkena.

ÄR FÖRBANDEN REDO?

I vilken grupp finns motivationen?

– Värt att notera är att det är ca 20 000 individer, varav ca 7 000 kvinnor, som varje år anmäler att de är intresserade av att mönstra och göra militär grundutbildning i det beredskapsunderlag alla 18-åringar fyller i redan idag. De är i första hand bland dessa intresserade individer som Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (TRM) kommer att finna dem som kallas till mönstring.

Är förbanden redo för att ta emot värnpliktiga?

– Ja, 4 000 individer är i enlighet med Försvarsmaktens planering.

Och när volymerna ökar?

– Ja, om det sker i ordnad och förutsägbar takt och resurserna tillförs. Den stora utmaningen finns på instruktörs- och officerssidan, säger Annika Nordgren Christensen.

TEXT: PER LUNQE

FÖRSVARSMINISTERN VILL ÖVA CIVILA FÖRSVARET

Regeringen fortsätter satsningen på det civila försvaret. Det underströk försvarsminister Peter Hultqvist vid ett möte med svensk försvarsmedia.

EFTER ÖVERENSKOMMELSEN mellan de fem riksdagspartier som i förra försvarsbeslutet tillförde 10,2 miljarder kronor för ökad försvarsförmåga, får nu kommuner, landsting och länsstyrelser 75 miljoner kronor i en tilläggsbudget som faller ut i vår. Pengarna ska användas för en sammanhållen totalförsvarsplanering.

– Det blir fler övningar med det civila försvaret. För planeringen finns medel för nya tjänster, sa Peter Hultqvist.

ÖKAD VERKSAMHET

Målen för den civila verksamheten ligger fast sedan försvarsbeslutet 2015. Kommuner, landsting och länsstyrelser ska kunna fungera vid höjd beredskap och krig och då leda det civila försvaret på regional nivå.

– Det som görs i dag är att man har en viss övningsverksamhet och planering. Det här ska öka.

Det civila försvaret har i praktiken lagts ner och nu ger Peter Hultqvist inte bara omvärlden signaler utan även kommunerna, landstingen och länsstyrelserna har fått en tydlig signal om att det är dags att börja bygga ett civilt försvar. De 75 miljonerna ska användas med start i år.

– Vi har startat en process. Den är viktig för att utkristallisera hur totalförsvaret ska se ut och det kan inte se ut som tidigare.

PENGAR FÖR ÖVNING

Vid ett pressmöte i oktober förra året sa Peter Hultqvist att satsningen på det civila försvaret skulle göras med befintliga resurser. Kommuner i södra Sverige reagerade negativt på ökad ofinansierad planeringsverksamhet när MSB uppmanade regionala och kommunala myndigheter att sätta igång. Nu finns pengar för både planering och övning. Och det civila försvaret ska stödja det militära.

– Ska vi ha ett nationellt inriktat försvar måste vi också ha ett civilt som kan stödja det, sa Peter Hultqvist då.

Så sent som i slutet av 1980-talet var organisationer som Civilförsvarsförbundet mycket aktiva. Det rekryterades och fanns 50 000 frivilliga hemskyddsombud. Finns det plats för frivilliga i det civila försvaret i dag?

– Det måste finnas plats för frivilliga och vi har ju frivilliga försvarsorganisationer som måste rekrytera fler.

GOTLAND

MSB får i vår nya medel för att stärka informations- och cybersäkerheten. ÖB Micael Bydén har lämnat ett underlag till regeringen med frågor om akuta brister på 6,5 miljarder kronor. Det kommer regeringen att ta ställning till 2018. Nu tillförs medel för ökad luftvärnsförmåga på Gotland under 2017. Stridsgrupp Gotland vässas därmed.

– Vi fortsätter utvecklingen av stridsgruppen, nu med tillförsel av luftvärnskanonvagnar, säger Peter Hultqvist.

Vid pressmötet talade också försvarsministern om det militära samarbetet mellan Sverige och Finland.

– Vi tar ofta del av finska övningar och finska förband deltar i våra övningar.

När beslutet togs om detta samarbete, var frågan om militärt samarbete i situationer bortom fredstida hot uppe. De är inte lösta.

– Vi kommer att gå fram här med ett kommittédirektiv inom en icke allt för lång framtid.

Det kan bli lagändringar som möjliggör samarbete med Finland i gråzoner?

– Det återstår att se vilka konsekvenser det blir, säger Peter Hultqvist.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Peter Hultqvist vill se ett starkare civilt försvar.

ARMÉCHEFEN OM BRIGADERNA

Brigaderna kommer. Pansarterrängbilar under stridsledningsövning. Foto: Kalle Bendroth / Försvarsmakten

Vad kan armén åstadkomma vid ett militärt angrepp mot Sverige?
Vad händer om det säkerhetspolitiska läget eskalerar i Europa? Försvars-
utbildaren träffade arméchefen, generalmajor Karl LE Engelbrektson.

VI GÅR DIREKT PÅ FRÅGA ETT, om fienden sätter trupp i Sverige?

– Man måste sätta det i rätt sammanhang. När vi har krigsdugliga brigader som ska kunna slåss mot en kvalificerad motståndare då kan de här två brigaderna bidra till en trovärdig tröskeffekt, säger Karl LE Engelbrektson.

Det har främst i bloggar skrivits mycket om hybridkrig?

– Om en angripare använder hybridmetoden för att ta delar av vårt territorium, om han då vet att det finns två välutbildade och välutrustade brigader, då måste han ta med det i sina kalkyler. Det sätter hybridaktionen i ett helt annat perspektiv redan från början.

FIENDENS KALKYLER

Det armén bygger är slagkraftiga brigader som tränas för att möta en kvalificerad motståndare. Tillsammans med de två andra försvarsgrenarna ska armén göra en fiendes kalkyler så tveksamma att angrepp avförs från handlingsalternativen. Ditt resonemang utgår från kostnader och intäkter?

– Ja. Och det bygger på att vi har förband som står emot initialt. Brigaderna kommer sedan, deras förmåga ska ses i samspel med andra förband och över tid.

Fienden ska veta att brigaderna kommer.

– Fienden måste kunna ta och hålla terräng. Det hindrar vi, säger Karl LE Engelbrektson.

STRATEGISKT FLYTTBARA

När kommer brigaderna att stå färdiga?

– Uppdraget är till 2020.

Sverige är stort, de ska vara flyttbara?

– De måste vara både strategiskt och taktiskt flyttbara.

En modern brigad slåss rörligt och samordnat, säger Karl LE Engelbrektson.

Om det säkerhetspolitiska läget i Europa försämrats, eskalerar och du måste förbereda en marschorder till armén, hur lång tid tar det innan brigaderna rullar?

– Delar av brigaderna kan sättas ihop relativt omedelbart, timmar till dagar. Resten bygger på mobilisering.

SNABBT ELLER MYCKET

Du har en avvägning?

– Det är i uppdraget en balans, hur mycket måste jag ha gripbart omedelbart, det är en kostnad för detta gentemot att ha en utbildningsapparat som skapar volym. Det är den viktigaste strategiska frågan för armén, säger Karl LE Engelbrektson.

Finns pengarna?

– Försvarsmakten löser varje år sina uppgifter för de pengar vi får. Uppgifterna är då anpassade till hur mycket pengar som finns. Det är inte samma som att den försvarsförmåga vi producerar långsiktigt är den som är önskvärd, säger Karl LE Engelbrektson.

FRIVILLIGHET

Försvarsutbildarna och de andra frivilliga försvarsorganisationerna utbildar tusentals ungdomar varje vecka, på höstlov, sportlov och under somrarna. Arméchefen ser att denna verksamhet betyder mycket för armén.

– Den är viktig för oss för den skapar en kunskap om Försvarsmakten. När ungdomarna fyllt 18 ska dom vara medvetna om framtida studiemöjligheter och yrkesval. De kan förbereda sig för ett engagemang i Försvarsmakten eller i Hemvärnet. Eller de kan fortsätta med sin frivillighet, säger Karl LE Engelbrektson.

Det finns också större värden.

– Det finns ett värde som är mycket större för frivilligheten än den kostnad som den drar. Här tycker jag att Försvarsutbildarna är kreativa då det gäller att finna nya erbjudanden, med allt från Military Weekends till Military Camps och introduktionshelger och veckor där ungdomar och äldre får prova på. Jag är övertygad om att sådan verksamhet ger effekt också på lång sikt, avslutar Karl LE Engelbrektson.

TEXT: PER LUNQE

BEREDSKAPSKONTROLLER UTVECKLAR FÖRBANDEN

Wartofta kompani vid Skaraborgs regemente under beredskapskontroll på Gotland. Foto: Bezav Mahmod / Försvarmakten

Insatsledningen har genomfört nio oanmälda beredskapskontroller sedan förra sommaren. Vi har pratat med generalmajor Berndt Grundevik om hur de går till och poängen med kontrollerna.

MED BEREDSKAPSKONTROLLER får förbanden och staberna ett kvitto på sin förmåga. Insatsledningen får reda på hur väl beredskapsuppgifterna kan lösas. Generalmajor Berndt Grundevik, ställföreträdande chef insats, leder beredskapskontrollerna.

VILKEN ÄR POÄNGEN?

Vad vill du se på en beredskapskontroll?

– Syftet med de oanmälda beredskapskontrollerna är att kontrollera hur förband och staber uppfyller kravsatta beredskapsförmågor samt kontrollera om deras uppgifter löses inom angivna tidskrav, säger Berndt Grundevik.

Vad tjänar det kontrollerade förbandet på detta?

– De staber och förband som blivit kontrollerade får ett tydligt kvitto på vad som fungerar bra alternativt vad som måste utvecklas. Man kan säga att det är ett sätt att stödja förbandet med att upprätthålla rätt beredskap.

HÖG SEKRETESS

Hur går det till, förberedelser?

– Under hög sekretess planerar inspektionsteamet, under min ledning, vilket upplägg som skall utgöra grunden för kontrollen. Detta genomförs cirka två månader innan genomförandet. I dialog med de taktiska cheferna, Armétaktisk chef, Marintaktisk chef och Flygtaktisk chef har något förband valts ut inom ett av de militärgeografiskt viktiga områdena. Inspektionsgruppen detaljplanerar sedan kontrollen med olika ordrar som skall initiera och köra igång kontrollen på genomförandedagen, säger Berndt Grundevik.

På plats?

– Kvällen innan kontrollen reser vi till en närbelägen ort och på kvällen har vi slutlig koordinering inför kommande dag. Klockan 0545 ringer jag VBFM, vakt-

havande befäl Försvarmakten, och ger order om att öppna ett A4 kuvert med instruktion vilka åtgärder han skall vidta. Inom fem minuter har han läst igenom sin uppgift och motringer till mig för att bekräfta att han förstått uppgiften. Därefter ringer han exempelvis Vakthavande befäl armétaktisk stab som i sin tur på krypterade sambandsmedel ger order om beredskapskontroll till aktuellt arméförband.

SÄTTER PRESS?

Att de är oanmälda, sätter det press på förbandschefen och hans/hennes medarbetare?

– Givetvis sätter kontrollerna en press på förbandschefen och dennes medarbetare att leverera. Dock så är det min bestämda uppfattning att förbandets personal uppfattar kontrollen som ett utmärkt tillfälle att betraktas utifrån och därmed få opartisk värdering om sin förmåga.

Det har varit nio oanmälda beredskapskontroller sedan förra sommaren, intryck?

– Hökvarteret kommenterar inte resultatet eftersom det rör hemliga uppgifter och vår beredskapsförmåga. Dock kan man säga att förbandens chefer och personal tycker kontrollerna är mycket bra och dessa upplevs som ett stöd för att kontinuerligt arbeta med åtgärder som utvecklar beredskapsförmågan. Dessutom ger kontrollerna synergieffekter och indirekta effekter där förband som ännu inte blivit kontrollerade pratar med de förband som har kontrollerats. Genom detta så skapas vilja till att genomföra egna interna kontroller på olika nivåer vilket totalt utvecklar beredskapsförmågan och rutiner vilket är mycket värdefullt, säger Berndt Grundevik.

TEXT: PER LUNQE

INFORMATIONSBEFÄL TILL HEMVÄRNET

Från 2018 kan utbildade informationsbefäl
börja placeras i hemvärdnet.

FÖRSVARsutbildarna och CRISCOM planerar att utbilda 40 informatörer till hemvärnsbataljonerna. Det ska finnas en informatör i varje bataljonsstab. Behovet är angeläget.

– Vi har inga informatörer i förbanden idag och när vi löser våra uppgifter i krigsorganisationen finns ett behov av att informera om vår verksamhet, säger rikshemvärnschefen, brigadgeneral Roland Ekenberg.

– Vi ska fungera i gråzoner, då det inte är helt klart vilket konfliktläge vi är i. Då är det viktigt att vi informerar om vad som sker.

Roland Ekenberg menar att det kommer att underlätta möjligheter att ge information om lokala frågor när resurser finns på bataljonsnivå.

– Om verksamheten sker till exempel i Ångermanland är det bättre om informationen handhas där i stället för i en stab långt borta.

Informatören blir bataljonschefens stöd i mediefrågor. Informatören ska enligt Roland Ekenberg också kunna fungera som bataljonens talesperson. Det ställer krav på utbildningen som Criscom ska stå för.

– Jag har bland annat genom de utbildningar som Criscom redan genomfört inom ramen för mediagaming ett stort förtroende för organisationens förmåga att också driva dessa utbildningar, säger Roland Ekenberg.

– Vi är så gott som klara med vårt förslag, säger Anders Gummesson som för Criscom och Försvars-

Som informatör ska du bland annat kunna förbereda dina chefer för en intervju situation. Foto: Elisabet Forsman

INTERN OCH EXTERN

Bataljonerna ska klara verksamhet upp till 90 dagar och då finns behov av såväl intern som extern kommunikation, men inte bara då, för hemvärdnet är en organisation som övar och gör mycket även i fredstid.

utbildarna har uppdraget att planera för, rekrytera och utbilda de blivande 40 informatörerna till landets hemvärnsbataljoner.

De grundkrav som ställs på ett informationsbefäl är förutom lämplighet, genomgången militär grundutbildning, lägst GU-F.

SYNAS

Informationsbefälet kommer att ingå i bataljonsstaben och bland annat stödja förbandet i kontakter med media.

– Det är i första hand en proaktiv uppgift, att marknadsföra bataljonens verksamhet mot lämpliga medier. Det handlar självklart också om att vara tillgänglig när media hör av sig och vill ha svar på frågor. Vi kommer också att utbilda de blivande informationsbefälen i hur man bäst använder sociala medier.

En annan av informatörens uppgifter blir att hantera desinformation och påverkansoperationer riktade mot det egna förbandet.

– Källkritik och att de som informatörer ska ha ett kritiskt förhållningssätt till informationskällor är en viktig del i utbildningen.

Försvarsutbildarna planerar att, i Criscoms regi, genomföra en pilotkurs på Falsterbo kursgård i november nu i år. Det blir en testkurs för att se om konceptet håller.

FÖRSTÅELSE

Erfarenheterna från pilotkursen ligger sedan till grund för det slutliga kursinnehållet. Försvarsmakten kvalitetssäkrar och det blir moment under utbildningen där eleverna får kunskap om hur Försvarsmakten jobbar med information.

– Eftersom informatören ingår i bataljonsstaben kommer eleverna att få förståelse för hur man jobbar i en bataljonsstab. Där ingår även utbildning i operationssäkerhet, säger Anders Gummesson.

Försvarsutbildarna har ansvaret för ungefär 1 000 specialister till hemvärnet. Erfarenhet finns om både utbildning och avtal.

– Vi har vana att hantera den här typen av utbildning och befattningar så de kommer att passa väl in i mönstret för hur vi jobbar med avtal, säger Fredrik Wilson, avtalshandläggare vid Försvarsutbildarnas kansli.

TEXT: PER LUNQE

VAPENHANTERING PÅ GU-F

Eleverna på GU-F:en lärde sig grunder i skjutning med pistol 88.

Försvarsutbildarna har genomfört en GU-F i Göteborg. Den ska förbereda eleverna inför specialistbefattningar i hemvärnet.

DET ÄR MÅNDAG KVÄLL, tre trappor upp i det gula huset på Göteborgs garnison tillhörande Elfsborgs kompani. Kurschefen Claes-Åke Henricsson går igenom läget för GU-F:en, vad har hänt och vad kommer att hända imorgon? Hans instruktörer svarar på och ställer frågor. Det mesta klaras av snabbt. På Sisjöns skjutfält har de lett utbildning på Ak4 och Pistol 88. De flesta har varit med förr. Det är erfarna instruktörer och de har en lika erfaren kurschef.

DU! Gör som de – gå Elfsborgsmarschen

Upplev Göteborg samtidigt
som du genomför Elfsborgsmarschen!

Inmarsch på Sisjöns skutfält för taggade elever.

Flera elever hade bra träffbild.

GU-F:en ska ge eleverna förmåga att ta en befattning i hemvärnsförbanden. Det är 27 elever som blivit registerkontrollerade, haft säkerhetsprövning och fått ett utbildningsavtal. Nu är de motiverade. Det märks i regnet, kylan och vinden.

VAPENHANTERING

På Sisjöns skutfält, 8 km från garnisonen, är eleverna delade i två grupper. Jag kommer in i utbildningen under de 40 timmar av GU-F:en som ägnas åt vapenhantering. Roger Hammargren är biträdande instruktör och går med sina elever framför måltavlorna. Han är tydlig och den tydligheten har han skaffat sig under 20 år med trupputbildning.

Varför är du här i regnet?

– Jag har skjutit pistol sedan jag var 20. Jag tycker det är roligt att lära ut. Min belöning får jag när de förstår, säger Roger.

Regnet fortsätter och krutröken puffar iväg från pistolerna. Den stora biten för eleverna är skyttet och det ska vara ett säkert skytte.

– Jag vill inte ha någon bakom mig som inte kan hantera sitt vapen, säger Roger.

SÄKERHETEN

Skytteinstruktören Daniel Ojamo, med flera missioner på CV:et, förklarar för eleverna:

– Klara säkerheten, resten går att komplettera.

Tråkigt nog måste en av eleverna avskiljas från utbildningen, säkerheten brast. De andra fortsätter framför tavlorna. Moment för moment ska sitta i ryggmargen. Det går bra för Leon Österlindh från Stockholm. Han gick ut gymnasiet förra sommaren, jobbar nu som vaktmästare och hoppas på en befattning i hemvärdet som sjukvårdare.

– Det är första gången jag har på mig en uniform, säger han.

Under GU-F:en har han fått ett hum om folkrätt, gått in med den av FOI framtagna skyddsmask 90 i ett litet skjul fyllt med tårgas, haft sjukvårdsutbildning och nu är det skytte. Han gillar att vara här.

Varför vill du bli sjukvårdare?

– Det verkar vara nyttigt, som till exempel hjärt-lungräddning.

Gruppkänsla på den här korta tiden?

– Jo. Som när vi gick in i tårgasen. Vi snackade ihop oss innan vi gick in och stöttade varandra, säger Leon.

Instruktörerna har samma inställning och de är förebilder för eleverna.

– Dom ska kunna lita på oss, säger Claes-Åke Henricsson.

INTRÄDESBILJETT

För eleverna är det här viktiga veckor. Det är inträdesbiljetten till en befattning. Efter alla timmar med vapentjänst går de över i ett tillämpat skede under ett till två dygn beroende på vädret. Det blir enklare stridsövning som försvar av egen bas med Ak4 och larmminor.

De instruktörer jag pratar med ser alla hur mycket antagningsprövningen har gett.

– De har en utbildningsplan och vet vad de vill, säger Pierre Alpstranden.

Tillbaka till Sisjön. Instruktören Gabor Zalavari hälsar eleverna välkomna tillbaka till pistolskyttebanan.

– Det är sista dagen i dag. Hoppas ni alla är taggade, säger han och repeterar de fyra punkterna för säkert skytte.

Det är ett par grader plus, några sekundmeter och uppåt tio i byarna. Regnet motiverar. 13 målfigurer står och väntar på niomillimeterskulorna. Eleverna ser fram emot att bli godkända. De har börjat sin väg in i hemvärdet.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

BLIVANDE SJUKVÅRDSINSTRUKTÖRER FICK VISA UPP SIG

Försvarsutbildarna fortsätter utbilda instruktörer. På HvSS blev det lite av uttagning till fortsatt avancemang i instruktörskedjan.

INTRODUKTIONSKURS SJUKVÅRDSINSTRUKTÖR
på HvSS, Hemvärnets stridsskola. 13 elever är bänkade i filmsalen. Per Spjut som ansvarar för Försvarsutbildarnas utbildning av sjukvårdare och rekrytering till hemvärnets sjukvårdsbefattningar träffar eleverna. När denna helg är slut hoppas han kunna lotsa några vidare i den kedja av utbildningar som ska skapa färdiga sjukvårdsinstruktörer.

SOM INSTRUKTÖRER?

Eleverna presenterar sig. Alla har erfarenhet som sjukvårdare i hemvärnet, några är sjukvårdsgruppchefer. Frågan är, fungerar de också som instruktörer? Alla har förberett ett lektionspass på tio minuter. Det har de gjort hemma. Nu ska de upp. Lektionen kan handla om vad som helst, det är pedagogiken Per Spjut är ute efter. Men de flesta brukar, säger han, välja att lära ut något om sjukvård.

– Det är viktigt, säger Per Spjut till eleverna, att ni som deltagare ger en bedömning. Efter passet, det som varit bra och det som kan bli bättre.

Eleverna känner att ett bra pass kan leda vidare och de har tagit sig till HvSS, söder om Stockholm, för att utvecklas. Lena Kronström är först ut och hon har valt ett sjukvårdsmoment.

KLART OCH TYDLIGT

Lena förevisar hur man gör när någon fått stopp i luftvägarna. Hon visar på en annan elev, Daniel Zidar. Lena visar ryggdunk och magtryck. Hon pekar på den white board där hon skrivit upp vad lektionen handlar om. Snart testar alla andra elever på varandra, ryggdunk och magtryck. Lena avslutar med att repetera syftet med lektionen. Klart och tydligt.

– Då får jag tacka för mig, säger Lena.

Det visar sig senare att Lena gått vidare i instruktörskedjan. Hon har förutom pedagogiska färdigheter och befattning i 15. hemvärnsbataljonen också erfarenhet av sjukvård i det civila som sjuksköterska. Hon har jobbat på Sollefteå sjukhus på kirurgavdelningen och nu med palliativ vård.

Har du utbildat förr?

– Ja, och jag har också varit handledare för sjuksköterskestudenter i Sollefteå, säger Lena.

Hon har haft en befattning i hemvärnet sedan 2000, innan dess gjorde hon en militär grundutbildning och även grundkurserna i sjukvård i Villingsberg.

– Det är roligt att lära ut. Det är både att ge och ta, man utvecklas. Det är också ett ansvar, att vara uppdaterad på det man lär ut.

1 000 BEFATTNINGAR

Försvarsutbildarna är också betjänta av nya instruktörer. När förbundet fick det uppdrag 2014 som Röda Korset haft tidigare att utbilda och rekrytera till hemvärnet var kravet 900 befattningar. I dag har det växt till 1 000. Utbildningen med Försvarsutbildarna drog igång omgående, en månad in på 2014 med en instruktörskurs. Då liksom nu var målet att få fram duktiga instruktörer som fungerar på en GU-F, eller på någon av grundkurserna.

Vad är viktigast att lära ut?

– Under grundkurs 1, hur en enskild sjukvårdare ska agera, personlig färdighet. På grundkurs 2, hur sjukvårdarna ska fungera i förband, vem gör vad? Samverka med stridande förband är viktigt, säger Per Spjut.

NOGA I REKRYTERINGEN

Vad är viktigast för sjukvårdsutbildning och Försvarsutbildarna?

– Att leverera det hemvärnet frågar efter. Kompetens och kvalitet.

Hur?

– Vi är tydliga med kraven. De som klarar av dem blir godkända. Vi har också tydliga krav från hemvärnet. Vi vet vad de vill ha.

Bra elever till introduktionskursen?

– Vi är noga i rekryteringen.

Det visar sig också efter introduktionskursen på HvSS att åtta elever går vidare till den grundläggande instruktörskursen.

Uppifrån och ner:

– Det behövs erfarenhet, säger Per Spjut.

Paul White visar hur man använder en tourniquet.

Lena Kronström har ett pass om luftstopp.

– De som inte kommer med nu behöver växa till sig. Det kräver ganska mycket att vara instruktör. För att leda kurser för elever från 18 år till 60 behövs erfarenhet, säger Per Spjut.

Antalet kurser i sjukvård har också växt, från nio när Försvarsutbildarna tog över 2014, till 13 i år och planerade 15 nästa år.

MÖJLIGHETER

Bengt Sandström, generalsekreterare i Försvarsutbildarna ser behovet av instruktörer i förbundet.

– För den medlem som vill axla rollen som instruktör finns många möjligheter och Försvarsutbildarnas breda kursutbud erbjuder en stor variation. Vi behöver ständigt ett inflöde av nya duktiga instruktörer för att fortsatt kunna upprätthålla och utveckla vår verksamhet, både i form av egna medlemsaktiviteter som till stöd till våra uppdragsmyndigheter, säger han.

Bengt Sandström pekar på olika vägar för dig som vill bli instruktör.

– En väg in som instruktör i Försvarsutbildarna är via uppdragen till stöd åt krisberedskapssystemet och "För din säkerhet!". En annan är via kurserna i Försvarsinformation – grund- och fördjupningskursen. Och en tredje till stöd åt Försvarsmakten och vår ungdomsverksamhet är via en genomgången grundutbildning – GU, GMU eller GU-F och därefter genomförd instruktörsutbildning. För den som tidigare varit försvarsmaktsanställd eller reservofficer behövs naturligtvis inte denna annars obligatoriska utbildningsgång.

Och det finns platser med utvecklingsmöjligheter:

– Jag vill verkligen uppmana alla som har intresse i att utveckla sin pedagogiska förmåga och i att lära ut totalförsvarsangelägna kunskaper till andra, sök dig vidare in i instruktörsrollen, du behövs! säger Bengt Sandström.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

KRÖNIKAN

DEN OVISSA FRAMTIDEN ÄR VÅR

Inget är svårare att sia om än framtiden. En sak är dock i alla fall säker, nämligen att "framtiden är inte vad den har varit". Det är inte många år sedan svensk försvars- och säkerhetspolitik baserades på en framtid med evig fred i Europa. Nu finns funderingar på att åter förse de svenska hushållen med bruksanvisningen Om kriget kommer.

SAMTIDIGT HAR DET BLIVIT ALLT SVÅRARE att orientera sig på den säkerhetspolitiska kartan. Den bär mer prägel av ett kalejdoskop i rörelse än en klar bild.

Inget illustrerar bristen på tydlighet mer än den nya amerikanska administrationen. Visst, Trumps syn på Nato representerar en fortsättning på en långsiktig trend av allt mindre amerikanskt ledarskap för försvarsalliansen. Kravet på ett ökat europeiskt ansvarstagande mätt i försvarsanslagens storlek är inte heller nytt.

Det nya är att Trump gett uttryck för en fundamental misstro mot Nato genom att beskriva alliansen som obsolet. Är USA fortfarande villigt att hylla sitt åtagande, ytterst i form av artikel 5? Att försvarsminister Mattis och andra säger lugnande ord, är en klen tröst. Det går inte heller att dra en lättnadens suck bara för att den osäkerhetsskapande säkerhetsrådgivaren Michel Flynn ersatts av ett säkert kort genom general McMaster. Trump har sista ordet.

Vicepresident Pence har sagt lugnande ord om USA och EU. Men också här har förstås Trump sista ordet – och vad presidenten anser understryks av Brexit-hyllningarna.

I Trumps värld kan multilaterala organisationer sammanfattas i ett ord: Bad.

EU funderar på sin framtid och ska i december ha enats kring just framtiden. Enigheten är dock inte påfallande – om det mesta. Från hur hantera Ryssland till vad göra med Polen? Och vad göra om Marie Le Pen skulle vinna det franska presidentvalet. Det blir i praktiken att säga adjö till EU.

Britterna funderar för sin del på hur man ska göra sig relevanta i Europa efter sitt eget adjö till EU. Mer

Nato är en väg. En annan är ökat bilateralt försvarssamarbete med Frankrike. I bilden ingår att med UK ute ur EU och med Trump inne i Vita huset blir Tyskland en ännu viktigare spelare – också vad gäller försvar och säkerhet. Försvarsminister von der Leye har lanserat idén att Tyskland ska ta en ledande roll i Nato, som också skulle inkludera en viss integration av mindre staters försvarsmakter.

Kanhända en god tanke, men det är knappast säkert att den skulle tas väl emot på alla håll. Historien talar emot det.

Som en konstant finns fortsatt rysk militär upprustning (förmåga) i kombination med intressesfärspolitik och globala stormaktsambitioner (politisk vilja). Visst, "alla" talar fortfarande fördömande om kriget mot Ukraina, men i praktiken är det ingen som förväntar sig annat än att Krim ska förbli ryskt. I stället ökar Putin trycket i östra Ukraina. Och i Baltikum.

En deal med Trump som innehöll en uppmjukning av sanktionspolitiken vore en triumf för Kreml.

När Margot Wallström mötte Sergej Lavrov i Moskva betonade hon att Sverige bestämmer sin egen säkerhetspolitik men ger i verkligheten Putin veto mot Natomedlemskap. Samtidigt innebär Trump ett grundskott mot Hultqvistdoktrinen med amerikanskt försvarssamarbete som grundbult i ett "säkerhetsnätverk".

Saken blir varken säkrare av svensk Trumpkritik eller att Sverige är det land som Trumparna allra mest gillar att hata.

TEXT: CLAES ARVIDSSON

UNGDOMSHELG I HALLAND!

UNDER FÖRSTA HELGEN I MARS genomförde ett 25-tal ungdomar från Försvarsutbildarna, en helg vid Lv 6 i Halmstad.

De närvarande instruktörerna lärde ut grunder i skytte och säkerhetsbestämmelser. Under söndagen genomfördes teoretiska prov.

– Jag tycker det är kul med Försvarsutbildarnas utbildning och att kamratskapet är jättebra, säger Nellie Gustavsson från Smålandsstenar.

– Nästa steg för mig blir att söka till GU-F och bli hemvärnssoldat, om möjligt som hundförare. Mitt yrkesval lutar åt att bli polis, säger Nellie.

Gustav Andréasson från Eldsberga, har varit med i Försvarsutbildarna i flera år.

– Utbildningen intresserar mig. Vi har duktiga instruktörer och vi får lära oss mycket - en hel del av det vi lär oss har vi även användning för civilt. Framtiden för mig blir att söka till GMU med inriktning yrkessoldat eller befäl, säger Gustav.

TEXT OCH FOTO: LARS BJÖRK

Kursen samlas för den obligatoriska gruppbilden.

Nellie Gustavsson.

Gustav Andréasson.

FÖRSVARSinFORMATION I VÄSTERÅS

TOTALFÖRSVARSKVÄLLEN genomfördes den 16 mars i Stadshuset. Det 48:e seminariet genomfördes i en tid då det säkerhetspolitiska läget är sämre än någon gång under de 24 år som denna seminarieverksamhet genomförts. Behovet av att informera är större än på länge. Då är det glädjande att se att intresset är stort för dom här frågorna. Under kvällen var intresset stort bland de 50-tal personer som deltog.

Konteramiral Odd Werin från Försvarets Materielverk (FMV) redogjorde för Världssavtalet och vad det innebär med tanke på författningar och lagar när övning med inbjudna andra länders militära enheter sker i vårt land. Han informerade om den kommande övningen AURORA 17 i höst då ett tiotal länder är inbjudna att medverka.

Därefter talade Nils Löwegren om det civila försvaret – en vägledning för samhällsviktig verksamhet.

Han har tidigare varit verksam inom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Han kunde på ett mycket tydligt sätt, sätta fokus på vad det civila försvaret innebär. Som han uttryckte det så består inte vårt försvar enbart av grönklädda personer. De behöver också få tillgång till mat och andra förnödenheter liksom alla andra i vårt samhälle vid en kris. Samhället är i högsta grad beroende av att det militära och civila försvaret kan samverka med samhällets näringsliv. Det civila försvaret har en mycket viktig del

Föredragande under kvällen var fr v Nils Löwegren, Malin Dreifaldt och Odd Werin.

i hur samhället skall kunna fungera vid kristillstånd.

Malin Dreifaldt, ordförande för Bilkåren och Riksbilkårschef, fick avsluta kvällen med att tala om Bilkårens roll som frivillig försvarsorganisation. Bilkåren, som numera även har män som medlemmar, är en av de 18 frivilliga försvarsorganisationerna i vårt land. Dessa har tillsammans ca 450 000 medlemmar.

TEXT OCH FOTO: MARGARETA BURELL

FÖR DIN SÄKERHET! I ÖREBRO

FÖRSVARSAUTBILDARNA I ÖREBRO LÄN med hjälp av Bofors luftvärnsförening genomförde "För din säkerhet!" lördag den 18 mars med cirka 50 intresserade.

Informationen omfattade tips och åtgärder när det krisar till sig, det oförutsedda har inträffat eller vad

händer när strömmen slocknar, inget vatten i kranen, toaletten fungerar ej, mobilen är död. Deltagarna fick även lära sig mer om krisberedskap, krisinformation, informationssäkerhet och överlevnad.

Hur kan du förbereda dig?

Händer något har du själv ett stort ansvar för dig och din familj intill samhällets funktioner åter fungerar så samverka gärna med dina grannar.

Du bör ha en sk "Krislåda" som exempelvis innehåller 15 l vattendunk, stormkök, rödsprit, konserver, te, pasta, stearinljus, tändstickor, filter, varma kläder, batterier, 1:a förband, ficklampa och kontanter. Detta bör räcka i minst 72 timmar (3 dygn).

Deltagarna var helt nöjda med dagen och Försvarsutbildarna bjöd på både fika och lunchlåda. Informationen genomfördes av Ulf Rogemar, som även är regional utbildningsledare i Försvarsutbildarna.

TEXT OCH FOTO: PER ASPELI

Informationen genomfördes av Ulf Rogemar.

BELÖNAD FÖR RÅDIGT INGRIPANDE

I SAMBAND MED Sörmlandsföreningens årsstämma delade Försvarsutbildarnas generalsekreterare, Bengt Sandström ut Försvarsutbildarnas förtjänsttecken till Fahed Kurshid för rådigt ingripande då han i vintras räddade en skottskadad man. Fahed Kurshid tilldelades även förbundets hedersplakett för sitt rådiga ingripande.

– Det du gjort är ett föredöme för alla och du har visat vad vi utbildar för – att vara ett stöd för det svenska samhället och ställa upp när något inträffar och rädda andra, sade Bengt Sandström. Han poängterade att denna typ av ingripanden behövs som motvikt till "fotograferna" som dokumenterar händelser med sina mobiler och lägger ut dem på sociala medier.

– Jag tror inte att det handlar om bristande empati utan om att man inte tilltror sig ha kunskap och saknar självförtroende för att agera. Därför är det viktigt att vi ger oss alla kunskap och självförtroende att våga ingripa. Vi kan inte klara alla situationer men att vara där och ge en hjälpende hand räcker ibland ganska långt, sade Bengt Sandström.

Stämman, som var den 105:e i ordningen var mycket välbesökt med ett nittiototal deltagare.

TEXT: KRISTINA EDER

Fahed Kurshid som medaljerats för rådigt ingripande.
Foto: Simon Norberg, Eskilstuna-Kuriren

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

22/4-25/6

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
För din säkerhet!	22 april	Nässjö	Norra Småland
Orientering	22 april	Landskrona	Skåne
Serieskjutning 3	22 april	Orust	Bohuslän-Dal
Ungdomsövning	22-23 april	Göteborg	Göteborg
Försvarsinformation	25 april	Vollsjö	Skåne
Eftersök - grunder	27 april	Karlsund	Skåne
Ungdomsövning	28-30 april	Halmstad	Halland
Studiebesök	29 april	Linköping	Norra Småland
Flygvapenmuseum			
Studiebesök	29 april	Helsingör	Skåne
Sjöfartsmuseet			
Rekryteringsdag	30 april	Kristianstad	Skåne
Älvsborgs	29 april-	Sollebrunn	Älvsborg
Karoliner Marsch	01 maj		
Kvällsfälttävlan	01 maj	Kville	Bohuslän-Dal
Eftersök – praktik	04 maj	Landskrona	Skåne
Military Weekend	05-07 maj	Skövde	Skaraborg
Marschträning	07 maj	Landskrona	Skåne
Skytte	06 maj	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Strapatsövning (ungdom)	06 maj	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Studiebesök	06 maj	Lysekil	Bohuslän-Dal
Röjdykardivisionen			
Skjutövning (ungdom)	06-07 maj	Göteborg	Göteborg
Kvällsfälttävlan	07 maj	Kville	Bohuslän-Dal
Studiebesök	11 maj	Landskrona	Skåne
Kustbevakningen			
Military Weekend	12-14 maj	Göteborg	Göteborg
Totalförsvarsinformation – grundkurs	12-14 maj	Karlshamn	Blekinge
Studiebesök	13 maj	Ängelholm	Skåne
FV museet			
Fältarbeten grunder	17 maj	Kristianstad	Skåne
Orientering	17 maj	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Marschträning	18 maj	Karlsund	Skåne
Military Weekend	19-21 maj	Eksjö	Norra Småland
Soldatprov	20 maj	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	24-28 maj	Halmstad	Halland
Ungdomsövning	24-28 maj	Skillingaryd	Norra Småland
Vårövning (ungdom)	25-28 maj	Göteborg	Göteborg
Militärhistoria	26 maj	Husie	Skåne
Militärhistoriska dagar	26-28 maj	Djuramossa	Skåne
Studiebesök logistik	30 maj	Revingehed	Skåne
Leos minne (lagtävlan skytte)	31 maj	Uddevalla	Bohuslän-Dal

fort. REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Pistolskytte	01 juni	Berga	Skåne
Ungdomsövning	03-04 juni	Karlsund	Skåne
Elfsborgsmarschen	10-11 juni	Göteborg	Göteborg
Soldatprov	11 juni	Revingehed	Skåne
Military Weekend	16-18 juni	Kosta	Kronoberg
Ungdomsövning	16-18 juni	Eksjö	Norra Småland

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	28-30 april	Kvarn	Östergötland
Soldatprov	06 maj	Nyköping	Stockholm Södermanland
Military Weekend	05-07 maj	Villingsberg	Värmland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	07-21 maj	Fårö	Gotland
Military Weekend	12-14 maj	Livgardet, Sthlm	Stockholm Södermanland
Military Weekend	02-04 juni	Livgardet, Sthlm	Stockholm Södermanland
Military Weekend	16-18 juni	Fårö	Gotland
Sommarkurs (ungdom)	16-22 juni	Strängnäs	Stockholm Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Instruktör pistolskytte	03-07 maj	Sollefteå	Västernorrland
Fältkock grundkurs	06-14 maj	Härnösand	Västernorrland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	07-21 maj	Boden	Norrbottn
Military Weekend	16-18 juni	Härnösand	Västernorrland

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	28-30 april	Väddö	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning med anhöriga	19-21 maj	Väddö	Luftvärnsförbundet
Nationaldagsfirande	06 juni	Stockholm	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

INTENSIV VERKSAMHET INOM FÖRSVARSBILDARNA

Vintern och början på våren är en intensiv tid för Försvarsutbildarnas instruktörer runt om i landet. Här är några bilder från Military Weekend, ungdomsverksamhet, kombattantutbildning och årets första GU-F som genomfördes i Göteborg.

Från vä till hö, uppifrån och ner:

GU-F, Göteborg. Foto: Pierre Alpstranden

Kombattantutbildning, Skövde.

Foto: Lars Westerström

Military Weekend, Skövde. Foto: Lars Westerström

Ungdomskurs vinter, Ånn. Foto: Mikael Date

Orienteringsskytte, Halmstad.

Foto: Ulf Hammarlund

Ungdomsskola, Falsterbo. Foto: Magnus Starseth

Marschträning, Borås. Foto: Per Johansson

Ungdomsövning, Norra Småland.

Foto: Andreas Nilsson

**Anmäl ändrad
adress!**

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemssida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

